

Grejer&grepp: Kolla
nyheterna från Nordbygg

Vill du höja lönen?
Dra till Norrland

BYGGNADS arbetaren

VINNARE
TIDSKRIFTSPRISET 2009

Intervju: Crashdiet
om nya plattan

SVART

Tre byggnadsarbetare dog på jobbet

VECKA

Mån 22 mars: Kranförare får en tre tons vägg över sig

Tis 23 mars: Snickare kläms ihjäl av betongvägg

Tor 25 mars: Betongarbetare begravs under rasmassor

11

storregioner. Det föreslår
Byggnadsledning som
ersättning för dagens 24
avdelningar.

FÖRLIKNINGSBROTTET

BYGGNADS
arbetaren
AVSLÖJAR

Sparkade Peabsnickare
lovades jobben tillbaka
– då trakasserades de igen

NR 5 | 15 APRIL 2010 | www.byggnadsarbetaren.se

GRABBER®

Skruven vi även rekommenderar
Nasa, om de ska bygga en altan
på månen ...

Grym trallskruv

www.grabber.se

T-REX™
BLACKC4

FINNS ÄVEN I ROSTFRI A2

MONIER

ÖNSKAR DU IBLAND ATT DU HADE EN TAKEXPERT I ARBETSLAGET? DET HAR DU.

Som världens ledande takleverantör kan vi hjälpa dig att lämna trygga takgarantier till dina kunder. Genom våra fyra steg, som vi kallar MONIER Project Support, hjälper vi till vid alla steg i byggprocessen, från skiss till överlämning. I våra kompletta takpaket ingår takpannor, infästning, tätning, ventilation och taksäkerhet. Beställ vår produktkatalog från takinfor@monier.com. Välkommen att involvera oss i ditt nästa projekt!

TEGEL OCH BETONG: VITTINGE, KDN, TURMALIN, HOLLANDER, NORTEGL, RUBIN, DANTEGL, JÖNAKERPANNAN, MINSTER, RUSTIKK, DANFLOCK

TAR DET ALDRIG SLUT?

16-21 Många ställer sig nog frågan i rubriken, sedan tre byggjobbare dött under en och samma vecka i mars. I den här tidningen försöker vi hitta svar. Du kommer att se att vi tränger nära skeendena, avslöjar detaljer. Vårt syfte är att visa de ansvariga i företagen att en förändring måste komma. Nu. Människors liv står på spel.

10-11 BYGGNYTT
Så blir din nya lokalavdelning

Byggnads ledning vill ha elva storregioner.

22-23 DEKLARATION
Hitta rätt bland byggavdragen

Vi ger dig specialsydd guide.

24-29 LÖNESPECIAL
Flytta till norr – höj din lön

6 UTLOTTNING
Vann du i påsktävlingen?

30-33 AVSLÖJANDE
Peabtvisten fortsätter

Företaget bröt mot förlikningen första dagen.

34-35 GREJER & GREPP
"Det låg en doft av hembakade bullar och nybryggt kaffe över såväl maskinnyheter som nya aluminiumstegar.

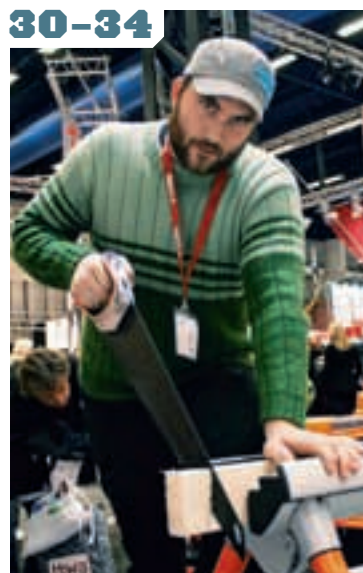
Chefredaktören går på jättemässa.

40-41 EFTER JOBBET
Möt Crashdiet inför skivsläppet

ANDERS WIKLUND/SCANPIX

Räddningspersonal kunde inte rädda Johan Engqvist, som dog när taket rasade in vid rivningsarbete på en skola i Södertälje.

KENNETH PETTERSON

Plåtslagaren Claes Pettersson testar ny såg på Nordbygg-mässan.

HANS-OLOF UTSI

Norrland lockar med fin natur – och höga bygglöner.

- 4 BODSNACK** "Fackavgiften måste bli rättvis."
- 9 BILDEN** Kolla in årets hemmabygge.
- 37 MEN SEN DÅ ...** Rörmokare på äventyr i Sydafrika.
- 38 SÅ FUNKAR DET** Första hjälpen.
- 42 RECENSION** Michael Connellys senaste.
- 43 BILDKRYSET** Alltid i Byggnadsarbetaren.

MISSA INTE!
 Youtubeklippet. Maskinpower helt enkelt. Sidan 6.

REDAKTIONEN:

 KATARINA CONNHEIM reporter 08-728 49 87 ● 070-627 60 84 k.c@byggnadsarbetaren.se	 KENNETH PETTERSON chefredaktör, ansv. utgivare 08-728 49 70 ● 070-607 56 97 k.p@byggnadsarbetaren.se	 JOHAN SJÖHOLM redaktionssekreterare 08-728 49 79 ● 070-651 62 59 j.s@byggnadsarbetaren.se	 PETER ÖNNESTAM layoutansvarig 08-728 49 77 ● 070-280 25 35 p.o@byggnadsarbetaren.se
 CENNETH NIKLASSON reporter 08-728 49 76 ● 070-607 56 92 c.n@byggnadsarbetaren.se	 JENNY BERGGREN reporter, arbetsrätt Föräldraledig.	 NINA CHRISTENSEN reporter, webbansvarig 08-728 49 69 ● 070-246 87 06 n.c@byggnadsarbetaren.se	 MARGITE FRANSSON reporter, arbetsmiljö 08-728 49 74 ● 070-607 56 89 m.f@byggnadsarbetaren.se
 MIKAEL FÄRNBO reporter, vik. 08-728 49 98 070-245 04 30		 MIKAEL FÄRNBO reporter, vik. 08-728 49 98 070-245 04 30	

FRÅGAN

Har Skatteverket slagit ner på din deklaration?

Se deklarations-extra på s. 22–23.

Joakim Norgren, 35 år, snickare, Veberöd

Nej, faktiskt så har jag sluppit förklara mig. Det enda jag tyckt har varit lite knepigt är när man sålt lägenhet och hus och vill skjuta upp skatten. Men jag har aldrig fått några klagomål.

Daniel Karlsson, 29 år, snickare, Strömsnäsbruk

Ja, när jag gjorde avdrag för en del verktyg. Då fick jag skicka in kvitton och skriva en liten trudelutt om varför jag behövde köpa en del själv fast jag jobbar på en firma. Men det gick bra.

Magnus Andersson, 48 år, plåtslagare, Varberg

Nej, det har aldrig varit några problem. Det är ju bara att se till att man gör avdrag för sådant man får göra avdrag för.

Vi stöder vvs-företaget

Vi är flera som är på väg att lämna Byggnads efter fallet som gällde stämningen mot vvs-företaget som saknade bevis. Att man får som svar av vårt ombud, att detta drabbar inte er andra som jobbar för företaget, är ju skandal! Klart att man själv blir drabbad när något drabbar ens arbetsplats.

Sedan får man höra att han inte har haft tid att besöka oss för ett möte, det är ju också konstigt. Med de lönerna så skulle man ju tycka att de hade all tid i världen!

Jag har nu tappat förtroendet för vårt ombud och väljer nu att träda ur Byggnads.

Fler med samma inställning är

Läs om nyheten på sidan 12.

på väg ur. Vi som jobbar här stöder firman till 100 procent.

MISSNÖJD!

Byggnads svarar:

Stöld avgörs av domstol – inte i förhandlingar

Byggnads har inte försvarat någon medlem för att denne skulle ha stulit något. Stöld är ett allvarligt brott och det blir inte mindre allvarliga när det sker i relation till arbetet.

I det här fallet har Byggnads försvarat en medlem när denne, mot sitt nekande och utan bevis, fick sparken för att arbetsgivaren påstått att den anställda har stulit.

Den person, oavsett om denne är arbetsgivare eller inte, som påstår att någon annan har stulit något, har att vända sig till polisen och anmäla påstådda brott. Det är polis, åklagare

och domstolsväsende som hanterar brottmål och som dömer personer som gör en brottslig handling. Det avgörs inte vid någon förhandling mellan arbetsgivare och fack om stöld har begåtts eller inte.

Det vore fruktansvärt om en anställd skulle kunna få sparken för att en arbetsgivare påstår att en anställd har stulit något, när denne inte har några bevis för sitt påstående. Sådant agerande är att betrakta som en kränkning och förtal.

LEIF NYRELL
Byggnads

SAKAT FRÅN WEBBEN

”Vår kära organisation är inte en myndighet som man kan kräva saker av. Man måste hjälpa till själv. Så sluta gnäll, var med och påverka själv, och se till att dina kompisar är med.”

KRANISEN

”Det är hög tid att Byggnads agerar kraftfullt för att alla trä- och betongarbetare uppvisar yrkesbevis. Det är skandal att så många anläggningar, hallar och ladugårdar rasar samman.”

TRÄRÄV MED 50 ÅR I YRKET

”Tar byggbranschen emot lärlingar så man kan möta framtiden? Tänk längre fram än en månad i taget och ta emot lärlingar, annars finns det inga som kan ta över när 40-talisterna lämnat in.”

HEDDE

Fackavgiften måste bli rättvis

■ Det måste finnas någon rättvisa med den här dyra fackavgiften. Jag är själv anställd på ett litet familjeföretag och trivs med det. Men jag betalar 855 kr i månaden när jag tjänar 140 kronor i timmen.

Jämfört med fantasilönerna runt 200 kronor i timmen, så gör de här kronorna stor skillnad för oss lågavlönade.

Inför en procentavgift till facket så blir det mer rättvist.

Sambon är med i Lärarförbundet och betalar endast 340 kronor i månaden. Varför ska det vara över 500 kronor i skillnad?

Säg inte att det är bara att byta upp sig till ett storföretag, så här ser det ut i småkommunerna; vi tjänar max 150 kronor i timmen.

20 ÅR MED HAMMAREN

Bedrövlig pengahysteri

■ Pengahysterin som basuneras ut i tidningen är bedrövande läsning. Alla vill tjäna pengar, ingen skam i det.

Men löneligan är inte intressant ur ett större perspektiv då endast den storproducerande delen av byggindustrin är representerad.

Vi som sysslar med service och underhåll är aldrig representerade. Underligt, då vi är en stor grupp av medlemmarna.

ANDREAS

LEDARE

Sveriges dyraste snöskottare

Efter flera år av ställningskrig gjorde Byggnads och Peab upp och rensade bordet från gamla oförrätter. Under avtalsrörelsen för tre år sedan togs 800 Peabanställda ut i strejk, samtidigt som de andra storbolagen kom undan strejkkhotet. Det var troligen början till konflikten.

Fackliga förtroendemän trakasserades och flera fall skulle avgöras i Arbetsdomstolen. Ett tiotal tvister drogs tillbaka när Byggnads och Peab gjorde upp. Inför den här avtalsrörelsen skulle inga gamla surdegar ligga och skapa irritation.

» **En central uppgörelse om arbetsfred behöver inte innebära att det är slut på gerillakriget på lokal nivå.**

Men en central uppgörelse om arbetsfred behöver inte innebära att det är slut på gerillakriget på lokal nivå. I Byggnadsarbetaren har vi flera gånger berättat om konflikten mellan de två Peab-snickarna Lars Fredricson och Björn Petersson och deras arbetsgivare Peab.

Våren 2008 sparkades de från sina jobb med motiveringen att de vägrat ta anvisat arbete i Malmö, dit de skickades under tre veckor. I 17 månader gick de arbetslösa innan Byggnads och Peab gjorde upp centralt i en överenskommelse som basunerades ut i pressen. Men när de kom tillbaka till jobbet i slutet av januari år så möttes de av arroganta mellanchefer och tonläget var lika kyligt som när de sparkades.

De fick tillbaka sina anställningar men något byggjobb att tala om blev det inte, däremot snöskottning. Under nästan en månad pendlade de cirka 40 mil varje dag, huvudsakligen för att skotta snö.

– Vi måste ha varit Sveriges dyraste snöskottare, berättar de i reportaget på sidorna 30–33.

ÅRETS AVTALSRÖRELSE

har i skrivande stund inte avslutats. Vi lovar full bevakning på både webb och papper så fort något händer.

Kenneth Petterson, chefredaktör

PELTOR™
The Sound Solution

Smart & Smidig

Peltor™ Lite-Com™ Pro från 3M är ett hörselskydd med inbyggd kommunikationsradio som går att programmera på egna kanaler. Med hjälp av röststyrd sändning kan man arbeta med båda händerna fria, samtidigt som man har radiokontakt. Lite-Com™ Pro täcker hela frekvensområdet 403-470 mHz. Givetvis passar Lite-Com™ Pro utmärkt ihop med Peltors hjälmår.

Lite-Com™ Pro säljs endast via Peltors Approved Partners samt auktoriserade Lite-Com™ Pro ÅF.

Läs mer på www.personskydd.se

2 TUM

Våren.
Äntligen!

Gäst-
arbetare
utnyttjas
hänsyns-
löst. Tän-
ker på rapporten
från Amnesty om
Malaysia.

Vi måste uppmuntra modet att säga ifrån

I **DET HÄR NUMRET RAPPORTERAR** vi om tre byggolyckor med dödlig utgång. Det är otroligt tragiskt och fick mig att tänka på olyckor, som kanske kunde hindrats om folk sagt ifrån om fel och brister.

Men ofta krävs mod och civilkurage.

Jag träffade en gång ett erfaret skyddsombud som sa:

– Det är inte gnälligt att hindra folk från att slå ihjäl sig.

Orden etsade sig fast. Det var så han tänkte inför en situation där han måste gripa in och bli obekvämt. Ställt i relation till liv och hälsa blir valet alltid självklart. Stoppa jobbet om det behövs. Slå larm.

Både i privatlivet och på jobbet hamnar vi i situationer där vårt civilkurage, vårt mod sätts på prov. Det kan handla om fysiskt mindre farliga saker. Som att stå upp för en arbetskamrat som blir tråkad eller att våga hävda sin egen åsikt.

EFTER OLYCKOR ÄR DET INTE ovanligt att arbetskamrater på bygget säger att de sett fel. Att grejerna var för klena eller att jobbet gjordes på fel sätt. Ibland handlar det om en mer diffus känsla som man önskar

att man tagit på allvar. I vissa situationer krävs inget mod utan bara energi för att säga ifrån, men om ingen erkänner problemen eller vill ändra dem behövs kurage för att ändå stå på sig.

MEN VAD FÅR VISSA ATT BLI MODIGA och ta ett kliv framåt, när andra backar? Var Nelson Mandela mindre rädd än andra? Kanske, kanske inte. Många som visat civilkurage har varit rädda, pressade och ovissa om vad beslutet innebär för dem själva.

Själv är jag modig ibland och feg ibland, som de flesta andra. Men jag är övertygad om att man kan träna sig i mod. Och att det faktiskt är en färskvara.

Vi föds med olika personligheter. Men vissa har turen att hamna i sammanhang som uppmuntrar mod. I byggbranschen kan det vara företag med högt i tak och arbetslag med en varm stämning. Då blir det så mycket enklare. Och med facit i hand tjänar alla på detta. Företag och arbetskamrater hade hellre rätt ut arbetsmiljöproblem på förhand, än att ta de stora konsekvenserna av en olycka när den inträffat. ●

MARGITE FRANSSON – arbetsmiljöreporter

YOUTUBE-KLIPPET

En hyllning till grävmaskinen

■ Varför är det så barnligt roligt att se en grävmaskin släppa loss all sin styrka och kraft på ett stackars slitet tvåplanshus?

TIPSA
OM KLIPPI!
p.o@byggnads-
arbetaren.se

FÖR ATT SE KLIPPET:
Klicka på länken på
www.byggnadsarbetaren.se

Grattis!

Vinnare i årets mycket populära påsktävling blev följande läsare:

1:a pris: Erik Rosengren, Mariestad. Du får ett signerat exemplar av vår gästkok Glenn Strömbergs bok "Mitt Italien".

2:a–4:e pris: Mikael Dahlberg, Tygelsjö, **Lennart Johansson**, Varberg och **Hans Söderlund**, Uppsala. Ni får "Scenen, livet och konsten att laga mat" av höstens gästkok, Per Morberg. Stort grattis till er, priserna kommer med posten. Och ett stort tack till alla ni många som deltog.

Glenn Strömberg.

Per Morberg.

© ejendals inhouse 2010

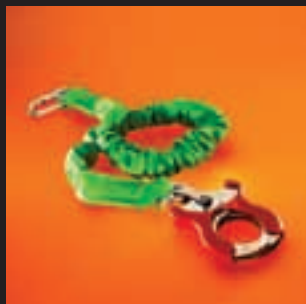
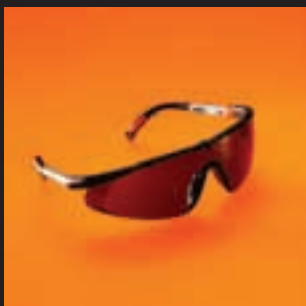
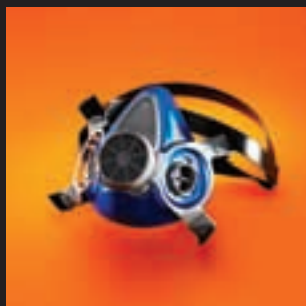
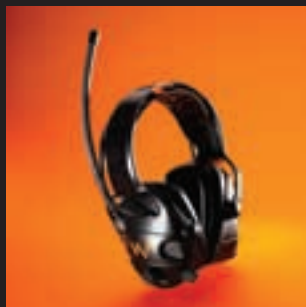
DE PALLAR TRYCKET

Kraven på dig är stora. Då ska du kunna ställa ordentliga krav på dina skyddsskor. Skor från Jalas pallar trycket, samtidigt som de är lätta och bekväma.

Finns i din yrkesbutik. Mer info på www.jalas.se

Allt inom skyddsprodukter

Hos oss hittar du det kompletta sortimentet av skydds-
utrustning. Tillgängligt i en butik nära dig eller dygnet
runt i vår webbutik.

www.procurator.se
Tel 0200 811 000

procurator

Välj rätt!

Folksam-LO Pension är fondväljarnas favorit.
Gör ditt val du också.

Då får du dina pengar placerade i en
generationsfond som anpassas efter din
ålder, samtidigt som avgiften blir lägre.

Passa också på att samla pensionspengar
du har i andra bolag hos oss.

Du får ett enkelt sparande och behöver
inte själv vara aktiv och sköta placeringarna.

Ring vår kundtjänst på 020 - 414 414
så hjälper vi dig.

 Folksam-LO Pension

www.folo.nu | 020-414 414

80 procent av fondväljarna valde Folksam-LO Pension. Detta
i omvalet 2009 när privatanställda arbetare fick välja förvaltare
av sin avtalspension.

SKICKA
BILDEN!

Har du en bra byggbild? Avslöjande, humoristisk eller kanske bara vacker.
Skicka den ihop med en kort beskrivning till: p.o@byggnadsarbetaren.se

Bilden

Avdelning galna byggställningar

■ **LENA HOFFBERG** bjuder på denna kreativa, men knappast regelmässiga, mobila byggarbetsställning. "Ett privatbygge (och tur är väl det) någonstans i Småland", skriver hon.

Renare luft med **DC AirCube 500**

Stapelbar luftrenare
Luftflöde på 500 m³/h
Rostfritt hus med eluttag
Mikrofilter på 4,2 m²

Dustcontrol
www.dustcontrol.se

24 avdelningar kan bli till 11 storregioner

"MAN MÅSTE ANPASSA MUNNEN EFTER MATSÄCKEN"

Byggnads 24 avdelningar kan slås ihop till 11 storregioner. Till en början får alla nuvarande avdelningsorter ha kvar sina kontor. Men vissa av dem kan försvinna på sikt. Kritik mot förslaget har redan börjat sippra ut.

Det är Byggnads ledning som lägger förslaget inför sommarens kongress. Syftet är att spara pengar genom att dra ner på administrationen som försvinner från de gamla avdelningskontoren. Regionkontoren hamnar där den största avdelningen i regionen tidigare funnits.

Till exempel föreslås en Region Gävle-Dala som bildas av avdelningarna Gästrikland, Hälsingland och Dalarna med regionkontor i Borlänge. Regionstyrelsen ska ha makt att bestämma vilka avdelningskontor som ska finnas kvar.

– Det finns en risk för att avdelningskontor kommer att stängas på sikt, medger Thomas Gustavsson, Byggnads vice ordförande.

Det finns kritik mot förslaget. På Piteå-Skellefteå-avdelningen

tycker ombudsmannen Magnus Nyström att det hela känns lite toppstyrt.

– Jag tycker inte att berörda avdelningar har informerats riktigt om att det var så här det skulle bli. Vår avdelning drabbas ju hårdast och det känns som att det blir lite efter de stora avdelningarnas och förbundsstyrelsens pipa.

ATT BYGGNADS går mot att bli alltmer centraliserat råder det ingen tvekan om. Det är heller inget konstigt, tycker Thomas Gustavsson.

– Förr var sektionerna viktiga informationskällor. Man gick på möten för att få veta vad som hände. Men med dagens teknik behövs inte det. Vi vill frigöra resurser genom att göra saker på färre ställen.

De frigjorda resurserna kommer bland annat att användas till att starta ett medlemscenter. Där ska det anställas mellan fem och sju personer som ska kunna svara på medlemmarnas frågor.

Thomas Gustavsson.

Förbundet vill också satsa på att förbättra sin webbplats och göra om sitt avgiftssystem.

ATT MEDLEMSTAPPET skulle öka av att folk får längre till sina kontor och därmed upplever fackförbundet som mer operantligt oroar inte Thomas Gustavsson.

– Jag tror inte att medlemmarna bryr sig om regioner eller avdelningar. De vill ha svar på sina frågor.

Även om Thomas Gustavsson inte vill säga det rakt ut så kommer förändringen på sikt att innebära färre anställda inom förbundet. Det gör att arbetsbördan kommer att växa för förtroendemännen.

– De har ju varit lite bortskämda förut. Men man måste ju anpassa munnen efter matsäcken och många förtroendevärdar vill ha mer ansvar, säger Thomas Gustavsson.

Magnus Nyström håller inte med:

– Allt går på akut idag så det är tveksamt hur det ska hinnas med mer.

EMMA ENESTRÖM

Medlemsavgiften anpassas till inkomst

■ Förbundsstyrelsen föreslår till kongressen att inkomsten avgör vad medlemsavgiften till den centrala verksamheten blir. De som har en lön på mellan 22 000 och 26 000 kronor kommer att ha samma avgift som i dag. Det gäller ungefär 8 av 10 medlemmar i Byggnads. De som tjänar under det får en sänkning med cirka 100 kronor. Den som tjänar över 26 000 kronor får betala ungefär en femtiolapp extra. Går förslaget igenom införs systemet i januari 2011.

Förslaget i kronor:

Inkomst	Avgift (kr)
26 001 eller mer	357
22 001 – 26 000	307
20 001 – 22 000	273
18 001 – 20 000	239
16 001 – 18 000	205
14 961 – 16 000	171
8 097 – 14 960	154
8 096 eller mindre*	47

* Gäller även alla pensionärer. Nytt är att även pensionärer över 75 år ska betala.

Mångmiljonbonus till Skanskas vd

■ Skanskas vd Johan Karlström kommer att tilldelas en bonus på 4,5 miljoner kronor. Johan Karlström får maximal utdelning från Skanskas bonusprogram. Även de övriga i koncernledningen får ta emot mångmiljonbonusar. Detta enligt preliminära besked. Byggnads ordförande Hans Tilly tycker att bonusutdelningen visar att det finns pengar i byggföretagen.

Föll sju meter när ställning rasade

■ En 47-årig byggnadsarbetare skadades när han föll sju meter från en byggställning på Korsnäs pappersbruk i Gävle. Enligt polisrapporten bröt han ena foten, men var vid medvetande efter olyckan. Olyckan inträffade när en arbetskamrat började dra i ställningen. Den rasade och 47-åringen som då satt på sju meters höjd störtade till marken. Polisen och Arbetsmiljöverket utreder nu olyckan.

KONGRESS 2010

SÅ HÄR KOMMER DE NYA STORREGIONERNA ATT SE UT

REGION NORRBOTTEN

■ Bildas av Norrbotten och Piteå (som skiljs från Skellefteå) med regionkontor i **Luleå**.

REGION VÄSTERBOTTEN

■ Bildas av Umeå och Skellefteå (som skiljs från Piteå) med regionkontor i **Umeå**.

REGION MELLERSTA NORRLAND

■ Bildas av Sundsvall-Ådalen, Jämtland-Härjedalen med regionkontor i **Sundsvall**.

REGION GÄVLE-DALA

■ Bildas av Gästrikland, Hälsingland och Dalarna med regionkontor i **Borlänge**.

REGION VÄSTRA SVEALAND

■ Bildas av Örebro och Värmland med regionkontor i **Karlstad**.

REGION MÄLARDALEN

■ Bildas av Mälardalen och Uppland med regionkontor i **Uppsala**.

REGION STOCKHOLM

■ Bildas av Stockholm med regionkontor i **Stockholm**.

REGION ÖST

■ Bildas av Öst och Linköping med regionkontor i **Norrköping**.

REGION VÄST

■ Bildas av Väst, Göteborg, Borås och Halmstad med regionkontor i **Göteborg**.

REGION SYDOST

■ Bildas av Sydost, Kalmar och Jönköping med regionkontor i **Växjö**.

REGION SKÅNE

■ Bildas av Södra Skåne och Syd med regionkontor i **Malmö**.

Vvs-företag måste betala 60 000 i böter

■ Företaget VVS & Energi i Everöd AB uteblev den 8 mars från sammanträde för muntlig förberedelse i Arbetsdomstolen. Det innebär att en så kallad tredsdom meddelas mot företaget. Det är när svaret utan skäl inte kommit till förhandling. Då dömer rätten det som kärande har yrkat. I detta fall har Arbetsdomstolen dömt företaget VVS & Energi AB att betala 59 870 kronor till en före detta lärling på företaget.

TOOL KIT PÅ KÖPET!

VID KÖP AV SNICKERS WORKWEAR
ARBETSBYXA.

Värde ca. 300:- ex.moms

Meterstock 59-2-10

Snickarpenna SNP

9025 Ergonomiskt bälte

9082 Flexi™
hammarhållare

Hantverkarkniv HVK

9115 KneeGuard knäskydd

hultaforsgroup.com

Stöldmisstänkt montör frias

Vvs-montören som blivit anklagad för att ha stulit en penntermometer i en yrkesbutik har friats av Arbetsdomstolen.

Enligt domstolen har arbetsgivaren inte lyckats bevisa att vvs-montören tagit med sig penntermometern ut ur butiken och därmed finns det inte saklig grund för uppsägning.

Arbetsdomstolen dömer mannens arbetsgivare till att betala 60 000 kronor i allmänt skadestånd. Bolaget och VVS Företagen ska även stå för Byggnads del av rättegångskostnaderna på nästan 120 000 kronor.

Det var den 12 juni 2008 som en butikschef i en yrkesbutik kontaktade vvs-bolaget. Butiks-

chefen berättade att en av vvs-bolagets anställda tagit en penntermometer och stoppat ner den i fickan. Hela händelsen skulle enligt uppgift finnas på bilder från en övervakningskamera. Den påstådda stölden, som aldrig polisanmälades, ledde till att en av ägarna på vvs-bolaget sa upp den då 63-årige montören.

BYGGNADS OCH montören protesterade mot uppsägningen och sa att de ville se filmen. Men de nekades och till slut framkom att filmen raderats.

Det hela slutade med att fallet gick till Arbetsdomstolen som nu alltså gett montören rätt. Han har dock inga krav på att få tillbaka sin anställning på företaget.

CENNETH NIKLASSON

NÄTFRÅGAN

Ingen aning, den som lever får se: 19%

Tror du att företagen börjar återanställa i år?

Nästa fråga: Skulle du kunna flytta till Norrland för högre lön?

RÖSTA PÅ WWW.BYGGNADSARBETAREN.SE

Nej, företagen fegar: 25%

Ja, nu vänder det: 56%

Prisregn över Byggnadsarbetaren

■ Ännu en gång har Byggnadsarbetaren prisats vid en tidskriftsgala.

Den här gången tog tidningen hela tre priser vid Fackförbundspressens dag.

Galan hölls den 18 mars och kvällens stora vinnare blev reportern Peter Leander som kamade hem två priser. Det ena för hans avslöjande i Byggnadsarbetaren i höstas att skojarföretag tillåts annonsera på Arbetsförmedlingens platsbank.

Det andra priset vann Peter Leander ihop med Margite Fransson, Byggnadsarbetarens

arbetsmiljöreporter. De prisades för sin granskning av Byggnads och Kommunals ombyggnad av det gemensamma förbundskontoret i Stockholm.

Kvällens tredje pris gick till fotografen Anna Simonsson, som i många år samarbetat med Byggnadsarbetaren. Hon prisades för en bild från i somras som ingick i granskningen av byggymnasisternas svåra situation på arbetsmarknaden.

Anna Simonsson.

www.duo-fast.se

TRALLEX®

Spika i skruven – fäst trall på nolltid!

Du spar både tid och rygg när du spikar fast skruven istället för att skruva.

En förpackning Duo-Fast Trallex räcker till ca 50 m² och laddar du om till spik kan du använda samma verktyg till panel- och råspontspikning.

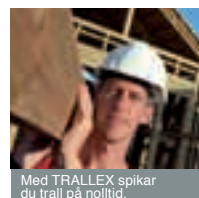
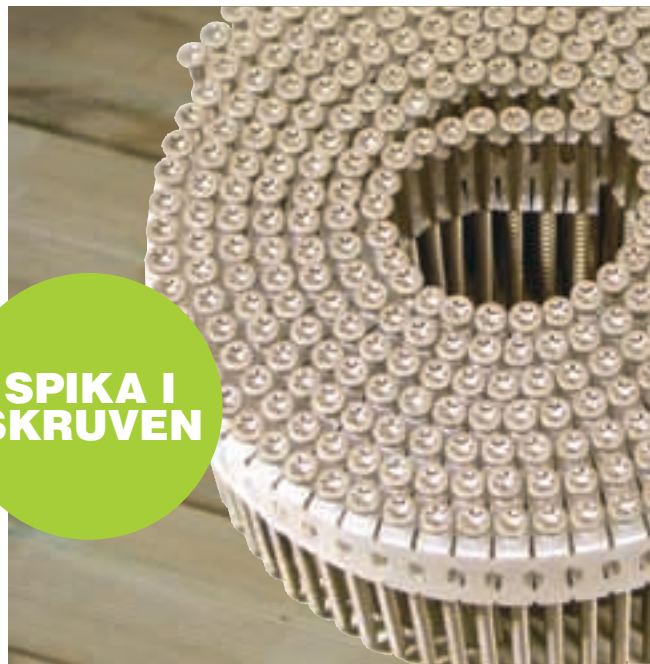
Just nu är det pangpris på både Trallex och verktyg. Se mer på www.duo-fast.se

DUO-FAST

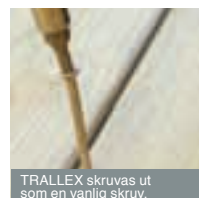
Duo-Fast erbjuder den professionelle byggnadsarbetaren ett brett sortiment pneumatiska verktyg och infästningar.

Gäller t.o.m. 31/5 2010 eller så långt lagret räcker. Lokala prisavvikelser kan förekomma.

SPIKA I SKRUVEN

Med TRALLEX spikar du trall på nolltid.

TRALLEX skruvas ut som en vanlig skruv.

TRALLEX är tillverkat av rostfritt stål A2.

Porr på jobbet? Okej för många

■ Nästan alla byggnadsarbetare stöter på porr på sin arbetsplats. En enkätundersökning gjord av tidningen Betong visar att 84 procent av de 644 deltagarna har kommit i kontakt med porr på sina jobb.

Det rör sig om kalendrar, skärm-släckare och mejl. Tidningen Betongs undersökning visar att 28

procent av deltagarna tycker att porr på jobbet är okej. Bland de yngre deltagarna var den siffran 30 procent.

Genusforskaren Anneli Hayrén Weinestål säger till tidningen att byggbranschen har en ovanligt hög acceptans för det här jämfört med andra mansdominerade branscher.

AVTAL 2010

■ Följ avtalsförhandlingarna på www.byggnadsarbetaren.se

Byggnadsarbetaren rättar

■ I nummer 1, 2009 hade vi en felaktig uppgift om när man har rätt till reseersättning från tillfälligt boende, på

anläggningsavtalet. Den rätta siffran ska vara 10 kilometer från bygget till det tillfälliga boendet.

VI FINNS DÄR DU BYGGER OCH RENOVERAR

Som företagskund hos oss kommer du inte sakna något. Sortimentet är komplett, logistiken är exakt och servicen utvecklad för dina behov.

075 - 241 10 00
beijerbygg.se/foretag

En nordisk lokalpatriot.

BIG-GRUPPEN är nordens ledande fristående bygg- och industriedja och är leverantör av verktyg, maskiner, skydd och förnödenheter till proffsmarknaden.

Vi finns representerade från Finnmark i norra Norge till Skåne i södra Sverige.

Vår styrka är lokalt engagemang och hög kompetens i kombination med BIG-gruppens stordriftfördelar med starka leverantörsavtal, koncept, IT-lösningar, logistik och import.

Vi erbjuder såväl lokala företag som riks- och nordiska kunder branschens största urval av kvalitetsprodukter och olika tjänster.

Think BIG. Hos oss hittar du Arbeskos högkvalitativa och ergonomiska arbetsskor för välmående fötter.

Sverige

Eskilstuna IP Industripartner **Gislaved** Emil P **Gävle** Uppsala Maskin & Verktyg **Göteborg/Hisings Backa** Prevex **Göteborg/Sisjön** Prevex **Götene** Movab **Halmstad** IMAB **Helsingborg** IMAB **Kalmar** Lundgrens Järn **Karlshamn** Hjelmsbergs Järn **Ljungby** Sohlbergs **Malmö** Prevex **Skene** Skene Järn **Skövde** Bygg & Industripartner **Skaraborg** AB **Stockholm/Bromma** Flinks Järn **Stockholm/Globen** Flinks Järn **Stockholm/Hornsberg** Flinks Järn **Stockholm/Solna** Lundqvist Maskin & Verktyg **Stockholm/Sätra** Flinks Järn **Stockholm/Vällingby** Toolcom **Uppsala** Uppsala Maskin & Verktyg **Vimmerby** Albins

Norge

Albert E Olsen - Tromsø Maskinforretning - Quale - Tingstad - Industrisenteret - Kyvik Industrivarehuset

www.big-gruppen.com

HALLÅ DÄR!

JONAS SJÖBERG

■ Ombudsman från Skåne som vill att stadgarna ändras så att medlemmar i Byggnads som har

ålderspension eller inte är aktiva i förbundet inte ska ha rätt att vara ledamot i förbundets styrelser.

Varför då?

– Jag tycker att de som arbetar i Byggnads styrelser ska ha kontakt med verkligheten. De som gått i pension har ingen naturlig koppling till någon arbetsplats. Byggbranschen förändras hela tiden och det går inte att ha folk på mötena som refererar till hur det såg ut för några år sedan. De som gått i pension och vill fortsätta att engagera sig får göra det i någon pensionärsförening.

Så du menar att de äldre bromsar utvecklingen?

– Ja, det gör de. Vi måste ha in yngre personer, men tyvärr står inte de och knacker på dörren för att komma in. Men om vi ändrar i stadgarna så att pensionärerna försvinner tvingas vi vara mer aktiva för att få in ungdomarna.

Du är inte rädd för att bli kallad åldersrasist?

– Nej. Jag har tagit den här debatten tidigare och gör det gärna igen.

CENNETH NIKLASSON

Platschef åtalas efter dödsolycka

Sonny Levén, 26, dog när han träffades av en betongpelare på jobbet. Nu åtalas platschefen. Även NCC kan få betala böter och skadestånd.

Det var under ett bygge vid Centralasarettet i Västerås den 15 februari förra året som en ögla i den nära två ton tunga betongpelarens överkant lossnade.

26-årige snickaren Sonny Levén fick pelaren över sig och dog.

Nu åtalas platschefen för arbetsmiljöbrott. Åklagaren yrkar också på att NCC ska betala en

företagsbot på två miljoner kronor.

Dessutom vill åklagaren att NCC och platschefen gemensamt ska betala ut skadestånd till Sonny Levéns anhöriga på sammanlagt 150 000 kronor.

EMMA ENESTRÖM

21 000

■ Så många nya bostäder beräknas byggas i år, enligt Boverkets senaste prognos. Nästa år väntas 25 000 bostäder påbörjas. Det kan jämföras med förra året då bara 16 700 bostäder påbörjades, färre än på över tio år. Totalt kommer bostadsbyggandet att öka med 50 procent fram till 2011. I stora städer utanför storstadsregionerna kommer det att byggas mest. Framför allt är det antalet påbörjade bostadsrätter som har ökat.

”Inte ett öre över 60 kr i timmen”

Företaget Kormal betalade ut för låga löner till byggnadsarbetare i Göteborg. Företaget skyller på den långa hårda vintern och menar att det rör sig om förseningar.

Byggföretaget Kormal, som anlätats vid Marieholmsförbindelsen i Göteborg, har betalat ut för låga löner. Det avslöjade Sveriges Radio. I det avtal Kormal och facket slutit står att deras polska arbetare ska ha samma lön som svenska

kollegor. Enligt Conny Johansson på Byggnads i Göteborg har de polska arbetarna fått max hälften av vad svenskarna får.

– Han som varit längst på bygget, sen i november, har aldrig fått ett öre mer än 60 kronor i timmen. Dessutom får de inga lönespecifikationer.

Kormalns representant Tadeusz Iwanowski säger att vintern varit svår för branschen och att utbetalningarna därför blivit försenade.

– Likviditeten i företaget har

varit dålig. Det har inte funnits pengar helt enkelt.

Han säger också att inga lönespecifikationer skickas till tillfälliga adresser. Därför tror han att byggnadsarbetarna kan ha fått en felaktig bild av de utbetalningar som gjorts.

– De har kanske bara sett nettoinsättningen på ett bankomatutdrag.

I skrivande stund väntar förhandlingar mellan Kormal och Byggnads.

EMMA ENESTRÖM

Unik taklösning

TJB

Förenklar arbetet på taket
Sparar 8 arbetstimmar per tak
Ger mycket god takekonomi

Använd produkterna

1 KOMBINOCK Innovation!
Ventileradnockregel med universelhöjd, inkl nocktätning. Passar alla tvåkupiga takpanneprofiler. Sparar 3 timmars arbete/normalvilla.

2 TAKFOT Innovation!
Ersätter takfotsplåt, fågelband och förhöjd bärakt. Allt-i-ett! Sparar 4 timmars arbete/normalvilla.

3 SUPERTAK YAP 500
Underlagstäckning med klisterkant. 50% snabbare än traditionell takpapp.

TJB takkoncept
- sparar tid och pengar!

Se monteringsfilm
på www.tjb.se

Produkterna säljs via bygghandeln

TJB Försäljning AB
tel: 0512-199 59 e-post: info@tjb.se
fax: 0512-196 60 hemsida: www.tjb.se

ITEX[®]

RENTAL

BYGG • MARK • STÄLLNINGAR • LIFTAR

Maskinuthyrning i Stor-Stockholm

Tel. 08-29 20 20 • www.itex.se

Gustav tog SM-guldet

Gustav Näsman heter den svenska mästaren för unga plåtslagare. Han tog titeln under SM-dagarna i Borlänge i mars.

Flera av de sex finalisterna var nervösa, men Gustav Näsman behöll lugnet och utmärkte sig genom att klara alla moment med beröm godkänt.

Årets uppdrag för de unga plåtslagarna innehöll flera kluriga steg. Bland annat skulle de tillverka en dekoration i form av en spira. Materialet de jobbade i var en svartfärgad stålplåt. Men det var inte de tekniska svårigheterna som var årets utmaning, utan omfattningen på jobbet. Det var många moment som skulle hinnas med under sex timmar. Alla deltagare hann bli

ASA RAGNARSSON

Gustav Näsman, i en klass för sig enligt juryn.

klara i tid och till segrare utsågs alltså Gustav Näsman, som går på Törnströmska gymnasiet i Karlskrona. Han var enligt juryn i en klass för sig. På andra plats kom Johan Andersson, från Bolandgymnasiet i Uppsala, och på tredje Anders Estenberg, Lugnetgymnasiet i Falun.

CENNETH NIKLASSON

Ny karriär inom VVS-branschen?

Satsa på en ettårig Yrkehögskoleutbildning till VVS-projektör

Sista ansökningsdag 15 maj

www.eslov.se/yh

Yh-utbildning

Godkänd av Myndigheten för yrkeshögskolan

YRKESHÖGSKOLAN

GÅR BARA ATT GÖRA MED ARDEX!

Klinker på nygjuten betong efter 4 timmar!

fler
exempel
ardex.se/unik

PÅ SÄKRA GRUNDER

08-556 315 50

SVART VECKA:**TRE DÖDS-
OLYCKOR PÅ
FYRA DAGAR****MÅNDAG 22 MARS KL 10:12**

■ JM:s husbygge Bolin-
ders strand i Kallhäll norr
om Stockholm. Kran-
förare **Ulf Ryding, 55**,
kläms till döds under ett
parti utfackningsväggar.

► **LÄS MER PÅ S. 19**

Joacim, 22, klä

Klockan 10:29 på tisdagen den 23 mars kom larmet från Peabs bygge i Helsingborg. En innervägg på tre ton hade välvt över 22-årige snickaren Joacim Björk. Väggen stod fritt – trots att den skulle varit gjuten och säkrad med dubbar.

Det är måndag morgon, sex dagar efter olyckan som tog Joacim Björks liv. Den kyliga havsvinden drar genom gluggarna på det nakna betongskalet som ska bli Helsingborgs nya häkte. Ett lätt duggregn faller över arbetarnas orangea Peabhjälm.

– Vi har varit förflamade av chock och sorg. Nu börjar chocken släppa men stämningen är dov som i en kyrka, säger Olle Siwek, arbetsplatskyddsombud.

Han minns att han satt i ett möte. När telefonen ringde tryckte han bort samtalet. Men när den envist fortsatte att ringa så svarade han till slut. ”Jocke ligger under en betongvägg”, skrek någon i andra änden.

– Jag trodde först att det var ett skämt. Det var så osannolikt. Sen förstod jag att det var allvar.

Han rusade från mötet, ner på gatan och bort mot bygget. Vid grinden mötte han ambulanspersonalen. Då var den 22-årige snickaren Joacim Björk redan död.

– Man blir helt tom. Vi samlades allihopa efteråt. Försökte förstå vad som hade hänt. Stötta varandra. Stämningen var väldigt tryckt, säger Olle Siwek.

JOACIM BJÖRK VAR ANSTÄLLD av Peab men utlånad till underentreprenören Strängbetong. Arbetsuppgiften för dagen var att plocka bort stagen som stöttade väggarna på andra valvet. Väggarna skulle ha varit både gjutna och säkrade med dubbar i bjälklaget. Men en innervägg på tre ton var varken gjuten eller dubbad – den stod fritt. Väggen föll över Joacim Björk.

Varför väggen varken var fastsatt med dubbar eller gjuten är oklart. Polisen och Arbetsmiljöverket har påbörjat sina utredningar.

**PÅ PLATS:
Helsingborg**MIKAEL
FÄRNBO

– Jag vågar ännu inte ha någon uppfattning. Men jag har mycket tankar i huvudet och tusen frågor, säger Mats Engström, arbetsmiljöinspektör.

Tio minuter efter olyckan var räddningstjänsten på plats. I deras händelserapport beskrivs följande scen: Flera arbetskamrater hade med hjälp av en handtruck lyckats lyfta upp betongblocket. Ambulanspersonalen hade varit framme och konstaterat att Joacim Björk var död. Men den informationen hade inte nått fram till de skärrade arbetskamraterna som fortfarande skrek att de måste få ut ”Jocke”.

Det blev till slut insatsledare Tom Landgrens uppgift att meddela arbetskamraterna att det redan var för sent.

– Det var väldigt traumatiskt för dem som var med vid själva olyckan. Men vi har alla fått mycket bra krishjälp av företaget. Utan den hade det inte gått, säger Olle Siwek.

ARBETET PÅ HÄKTESBYGGNADEN fortskrider sakta i duggregnet. Vid sidan om byggnaden står det skinande nya polishuset som invigdes för ett par år sedan. På det bygget träffades Olle Siwek och Joacim Björk för första gången. Det var Joacims lärlingsplats.

– Många här har jobbat på båda byggena. Vi kände alla ”Jocke”. Han var social, rolig och en väldigt bra arbetskompis. Det är svårt att förstå vad som har hänt, säger Olle Siwek.

När produktionen låg nere efter olyckan var det ändå många som sökte sig till arbetsplatsen. I fikarummet satte man sig ner, tog en kopp kaffe, pratade. När Joacims föräldrar kom på besök upprättade arbetskamraterna ett litet minnesbord. Ett foto, blommor, några ljus. Gesten var uppskattad.

På söndagen efter olyckan anordnades en minnesstund i Joacim Björks hemstad Hyllinge. Flera hundra personer slöt upp på fotbollsplanen i skenet av tända ljus och facklor. På Facebook har hans vänner bildat en grupp till minne av honom. I skrivande stund har gruppen drygt 1 600 medlemmar.

Joacim Björk blev 22 år gammal. Han lämnar efter sig en sambo och en son på fyra månader. ●

När ambulanspersonalen
anlände var Joacim Björk
redan död. FOTO: PRIVAT

**”Vi har varit
förflamade av
chock och sorg.
Nu börjar chock-
en släppa men
stämningen är
dov som
i en kyr-
ka.”**

OLLE SIWEK,
SKYDDSOMBUD

TISDAG 23 MARS KL 10:29

■ Peabs bygge av det nya häktet i Berga i Helsingborg. Snickare **Joacim Björk, 22**, kläms till döds under ett väggblock.

TORSDAG 25 MARS KL 10:44

■ NCC:s rivning av Högbergaskolan i Hovsjö i Södertälje. Byggnadsarbetare **Johan Engqvist, 48**, dör när ett tak rasar ner över honom.
▶ **LÄS MER PÅ S. 20–21**

klämdes till döds

Peab, Helsingborg

SVEN-ERIK SVENSSON/SCANPIX

NÄSTA SIDA
"Det får inte
ha hänt
igen"

Strängbetong: "Vi har det fulla ansvaret"

Det var företaget Strängbetong som hyrde in både Joacim Björk och Daniel Nilsson. Vd för Strängbetong är Johnny Ståhl.

Vad har ni för ansvar för olyckan där Joacim dog?

– Vi har det fulla ansvaret. Vi tog in killen, satte honom i arbete och det var vårt element som rasade. Detta är oerhört tragiskt och hemskt att detta kunde hända. Mina tankar går framför allt till den omkomnes familj, men också till arbetskamraterna.

Hur kunde det ske?

– Olyckan inträffade i samband med att man tog bort stag som väggen var säkrad med. Normalt kopplar man väggen mot bjälklaget ovanför med hjälp av dubbar och gjuter igen. Men här var inte dubbarna isatta och det var inte gjutet varken nertill eller upptill.

Men varför togs stagen bort?

– Det gick ordentligt fel. Rutinen säger att det ska vara gjutet innan man tar bort stagen. Men här hade han som omkom fått i uppdrag att ta bort dem, förmodligen i tron att allt var klart.

Nu har två olyckor skett som är väldigt lika. Vad har ni gjort för att förhindra olyckorna?

– Vi har utarbetade rutiner för hur arbetet ska ske på ett säkert sätt. I det avseendet är olyckan oförklarlig. Efter förra olyckan stramade vi upp rutinerna för hur vi satte stämp. Nu måste vi veta vad som brustit. Vi har gjort en egen förstahandsutredning. Den visade att rutiner och arbetsmiljöplan fanns på plats. Nu utreder polis och Arbetsmiljöverket.

MARGITE FRANSSON

"Det får inte ha

EMMA BERÄTTAR OM OLYCKAN 2005 SOM TOG HENNES

– Det första jag tänkte var nej, det får inte ha hänt igen, säger Emma Nilsson. 2005 förlorade hon sin storebror, Daniel, i en bygglycka – också den i Helsingborg. En olycka som har skrämmande många likheter med den som tog Joacim Björks liv.

Platsen där Daniel Nilsson dog 2005 ligger bara en kort sträcka från arbetsplatsen där byggnadsarbetaren Joacim Björk omkom. När Emma fick höra om olyckan var det som en flashback.

– Hela händelsen från min brors olycka spelades upp som ett bildspel i huvudet. Jag såg allt. Då vi satt på kriscentret och väntade på besked om vilka som omkommit. Och hur polisen kom emot oss och allt bara blev svart. Jag föll till marken, säger hon.

Emma, hennes mamma Susanne och pappa Bengt, har slagits av likheterna mellan den senaste olyckan och den där Daniel dog. Han blev bara 21 år.

– Det som gripit mig är att ännu en ung människa

dött, precis som min bror. Någon som bara börjat bygga sin framtid och så bryts det, säger Emma.

I båda fallen pågick arbete med att ta bort stötningsfunktioner. På båda arbetsplatserna var Peab huvudansvarig entreprenör och samordningsansvarig och de som omkom var inlånade till Strängbetong. I olyckan 2005 dödades också Daniels chef Björn Brandi och ytterligare två skadades allvarligt, när ett valv med byggelement och nygjuten betong rasade.

EMMA OCH HENNES FAMILJ upprörs över de många bygglyckorna och tycker att de måste få ett stopp.

– Jag är inte så insatt i vad som krävs rent praktiskt. Men det är självklart att det är något som brister eftersom det händer igen och igen. Branschen måste få upp ögonen för säkerhetstänkandet, säger hon.

– Säkerheten ska styra och inte tid och pengar, säger mamma Susanne.

Framför allt vill de inte att någon annan ska drabbas av det de gått igenom.

MÅNDAG 22 MARS KL 10:12

Tre tons vägg rasade över kranförare

När kranförare Ulf Ryding, 55, lyft upp ett parti väggelement gick något snett. Ulf fick väggarna över sig och avled senare av sina skador. Två kvarglömda stroppar kan ha orsakat olyckan på JM-bygget i Kallhäll.

Strax efter tio på måndagsmorgonen den 22 mars hade kranförare Ulf Ryding, med hjälp av radiostyrning, lyft upp ett parti utfackningsväggar till tredje valvet på JM:s husbygge Bolinders strand i Kallhäll norr om Stockholm.

Han hade ställt ner partiet bredvid sig och skulle lyfta ner kranen igen när olyckan inträffade. Två av fyra stroppar satt kvar i kranen vilket gjorde att det tre ton tunga partiet tippade över honom.

– När vi kom dit på eftermiddagen hängde T-stödet halvvägs upp i två stroppar. Antagligen hade han glömt att koppla loss dem och sedan har allt vält över honom när han lyft, säger Lasse Thomsen, arbetsledare på Flens byggmaskiner där Ulf Ryding var anställd.

DAGEN EFTER OLYCKAN gjorde Arbetsmiljöverket en inspektion av arbetsplatsen.

– Ingenting som vi såg verkade i alla fall trasigt. Men jag vill inte spekulera i orsaken till olyckan innan utredningen är klar, säger Pia Selenius, arbetsmiljöinspektör.

Ulf Ryding fick väggelementen över nederdelen av kroppen. När räddningstjänsten kom till platsen, tio minuter efter larmet, hade han förlorat medvetandet. Arbetskamraterna hade då lyckats frigöra kroppen med hjälp av brädor och hävstångsmetoden.

– När vi kom rådde en viss handlingsförlamning på plats. Vissa arbetskamrater var i uppenbart chocktillstånd och ingen visste riktigt vad man skulle göra, säger David Kullander, insatsledare på Räddningstjänsten.

AMBULANSPERSONAL påbörjade hjärt- och lungräddning och tillkallade en ambulanshelikopter. Men på grund av stag, stämp och smala passager hade Räddningstjänsten problem med att få ner Ulf Ryding till den väntande helikoptern.

Till slut fick man tillkalla en annan kranförare som fick lyfta upp en container som fick fungera som hiss ner till marken. Därifrån flögs Ulf Ryding till Karolinska universitetssjukhuset där han senare konstaterades död.

MIKAEL FÄRNBO

Emma Nilssons storebror Daniel dog i en byggolycka för snart fem år sedan. Nu slås hon, hennes mamma Susanne och pappa Bengt av likheterna med dödsolyckan vid häktesbygget. "Vi vet hur ont det gör och vilken mardröm det är", säger Bengt.

MARGITE FRANSSON

hämt igen"

STOREBRORS LIV

– Vi vet hur ont det gör och vilken mardröm det är, säger Bengt Nilsson.

Deras tankar går nu till dem som drabbats.

– Man önskar man kunde hjälpa till. Jag har tänkt mycket på att om någon vill ha kontakt med oss som gått igenom det här, så skulle jag gärna ställa upp, säger Bengt.

Sjalva fick de stöttning av vänner.

– Vi har pratat och pratat om det här. Och så sökte vi aktivt kunskap om det som hänt. Vi åkte till olycksplatsen. Vi ville ha alla pusselbitar för att begripa, säger Susanne.

Men en bit saknar de.

– Vi vill veta hur de fick order att ta bort stämpan under valvet.

Olyckan utreddes av åklagare men förundersökningen las ner. Fem år har snart gått men saknaden finns kvar.

– Man har ett hål i hjärtat som aldrig kommer att fyllas igen, säger Emma. ●

NÄSTA SIDA
Han överlevde takraset

NCC, Södertälje

ANDERS WIKLUND/SCANPIX

Smärtorna i ryggen påminner Kenneth Lalér om olyckan som tog hans arbetskamrat Johan Engqvists liv. Det skulle ju inte kunna hända. "Vi kända oss helt trygga där vi stod", säger han.

TORSDAG 25 MARS KL 10:44 – SÅ GICK OLYCKAN TILL

10:44 När den första sektionen av taket på Högbergaskolan ska lyftas bort rasar resten in. Kenneth Lalér och Johan Engqvist befinner sig i byggnaden. Johan Engqvist hamnar under rasmassorna. Kenneth Lalér får en smäll av det fallande taket i ryggen men klarar sig mirakulöst.

10:52 Första polispatrullen anländer. Brandkår och räddningstjänst ankommer något senare. Kenneth Lalér är chockad, har ont i ryggen och svårt att andas. Värme-kamera lokaliserar Johan Engqvist som inte visar några livstecken.

11:00 Räddningspersonalen försöker nå Johan Engqvist under rasmassorna med hjälp av stämp, kapverktyg och hydraulisk lyftkraft.

”Taket jagade mig, jag sprang som om jag hade en lavin bakom mig.”

Snickaren Kenneth Lalér överlevde takrasen i Hovsjö i Södertälje, där hans arbetskamrat Johan Engqvist förlorade sitt liv.

– **Taket jagade mig. Jag sprang som om jag hade en lavin bakom mig, berättar han.**

Allt hände på några sekunder torsdagen den 25 mars, när ett cirka 100 meter långt skoltak skulle börja rivras i delar. Första delen hade sågats upp i en sju meter lång sektion. Mellanväggar var delvis borttagna och taket vilade på ytterväggar och en stål balk.

När grävmaskinen tog tag för att lyfta sektionen, blev det en kedjereaktion som gjorde att taket rasade och föll som en lavin.

– Jag stod och pratade med min arbetskompis och berättade att jag hade spärrat av området. Sedan gick vi åt olika håll. Jag gick bortåt i lokalen för att fortsätta riva innerväggar. Han gick mot dörren. Då såg jag att taket började rasa.

Ljudet var öronbedövande, som vid en jordbävning.

Kenneth reagerade blixtnsabbt och sprang mot den skyddande innerväggen.

– Det var fråga om sekunder och jag tänkte att jag måste överleva. Det var som en mardröm, säger han.

– Så fick jag ett slag, som med en slägga över ryggen av taket. Sedan for jag i backen, med taket hängande en meter över mig.

OLYCKSPLATSEN VAR SOM ett bombnedslag. Att Kenneth klarade sig undan rasmassorna berodde på att taket landat på innerväggen strax bredvid, så att det blivit ett hålrum över honom.

Han kröp ut på grund av smärtorna och ropade efter sin arbetskamrat. Men betongarbetaren Johan

Engqvist, 47 år från Nyköping, hade inte haft samma tur. Han begravdes under rasmassorna. Räddningsarbetet blev dramatiskt på grund av rasrisken och Räddningstjänsten lyckades få fram honom först efter nära två timmar. Han konstaterades död kort senare. Då var Kenneth på sjukhus och visste inte hur illa det var.

– Det är så otroligt tragiskt. Vi har varit på samma jobb förut, men bara två dagar på den här arbetsplatsen. Han var en snäll och trevlig kille.

Kenneth ser det som ren tur att han själv överlevde. Men tacksamheten över livet, blandas med den tunga sorgen över arbetskamraten som förlorade sitt.

– Man undrar varför, säger han.

Sorgen delar han med alla på arbetsplatsen.

VARJE DAG KÄNNER Kenneth av olyckan genom smärtorna. En ryggkota spräcktes genom slaget från taket. Nu har han korsett för att stabilisera kotan och går med kryckor.

Han har över 30 års erfarenhet som byggnadsarbetare, varav 25 hos sin nuvarande arbetsgivare NCC. Under sömnlösa nätter har han funderat på hur olyckan kunde ske.

– Det skulle inte kunna hända. Det var ju planerat, beräknat och allt. Vi kände oss helt trygga där vi stod.

Efter olyckan la Arbetsmiljöverket ett förbud mot att fortsätta rivningen. NCC gör en egen utredning och en oberoende konstruktör ska gå igenom konstruktionen innan rivningsarbetet får återupptas. Olyckan utreds även av polisen och Arbetsmiljöverket.

– Vi vet ännu inte vad som är orsaken till olyckan, säger arbetsmiljöinspektör Stefan Norengård.

MARGITE FRANSSON

Farliga jobb måste få ta tid

Första tanken var: Inte igen. Jag har bevakat dödsolyckor på byggen i 20 år och vänjer mig aldrig.

När tre dödsolyckor inträffar så tätt är den självklara frågan om byggbranschen blivit farligare. Jag tror inte det, den är bara konstant livsfarlig och för lite görs åt riskerna.

Ofta är det bara en tillfällighet om olyckor slutar med ”bara” en skada, som med Kenneth Lalér här intill. Cirka 3 000 olyckor brukar anmälas i byggbranschen under ett år. Till det kommer ett mörkertal. Vi talar om en bransch med mycket pressade arbetsvillkor, där många tvingas betala ett fruktansvärt pris. Skadade, anhöriga, kamraterna på arbetsplatsen.

Nu måste ansvaret för de tre dödsolyckorna utredas. Har byggherrar, samordningsansvariga och arbetsgivare tagit sitt ansvar för arbetsmiljön?

En genomlysning krävs nu av branschen och byggnadsarbetarnas villkor. Med så stora risker, måste det finnas tid att planera och arbeta säkert. Om pressen, de hårda lönsamhetskraven och uppsplittrade byggen fortsätter är risken uppenbar att dödsolyckorna och lidandet aldrig får något slut.

ANALYS

MARGITE FRANSSON

11:27 Kenneth Lalér förs med ambulans till Karolinska universitetssjukhuset. Sjunde ryggkotan är krossad.

11:30 Den närliggande firman Södertörns maskin & hantverk hjälper till med två kranbilar, två hjullastare och en grävmaskin med gripklo.

12:07 Räddningsarbetarna hittar Johan Engqvist i rasmassorna.

12:19 Johan Engqvist konstateras död.

Här har du de bästa

TEXT: KENNETH PETTERSON

KONTROLLERA UPPGIFTERNA

■ Kontrollera de förtryckta uppgifterna så att de stämmer med dina egna kontrolluppgifter, exempelvis lönespecifikationer. Spara dessa i minst två år. Då är deklarationen godkänd och du vet om du har fått tillbaka pengar eller ska betala kvarsatt.

■ Om du arbetar i en mindre firma är det extra viktigt att ha koll på lönespecifikationerna. Om företaget har gått i konkurs och inte har betalat skatt kan Skatteverket misstänka att du har arbetat svart. Det är också viktigt att ha koll på semesterersättningen.

RESOR TILL OCH FRÅN JOBBET

■ Du kan dra av utgifterna för dina arbetsresor, det vill säga resor mellan bostad och arbetsplats. Avdraget för bilresor mellan bostaden och arbetsplatsen är 18:50 kronor per mil. För att få bilavdrag ska avståndet mellan bostad och arbetsplats vara minst fem kilometer och du ska tjäna minst två timmar per arbetsdag på bilavdrag. Du kan också få bilavdrag om du uppfyller något av följande krav:

- Om du behöver bilen i jobbet oavsett hur långt det är till arbetsplatsen. Avdraget får göras med vissa begränsningar, beroende på hur många dagar per år du verkligen använder den i tjänsten.

- Om allmänna kommunikationsmedel saknas och avståndet till jobbet är minst två kilometer.

■ Om du har betalat trängselskatt i Stockholm och har rätt till bilavdrag så får du utöver schablonavdraget också avdrag för trängselskatt som du betalat vid dina arbetsresor.

NYHET! Du får bara göra avdrag för den del av kostnaden som överstiger 9 000 kronor.

Tidigare gick gränsen vid 8 000 kronor. Om du åker med allmänna transportmedel är kravet att arbetsplatsen ska vara minst två kilometer från bostaden. Tänk på att det finns möjlighet att dra av resor till och från jobbet även om man får traktamente.

DUBBEL BOSÄTTNING

■ Du kan få avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbelt boende om du börjat arbeta på annan ort och behållit en bostad på den

Högre gräns för resor

Du får bara dra av de resekostnader som överstiger 9 000 kronor. Tidigare gick gränsen vid 8 000 kronor. Det är den enda nyheten inför årets deklaration.

I takt med att regeringen stegvis sänkt inkomstskatterna för dem som arbetar, så blir avdragen för vanliga löntagare allt färre.

År 2007 försvann möjligheten att dra av medlemsavgiften till facket och a-kassan. Tidigare fick man automatiskt skattereduktion för dessa avgifter.

År 2008 höjdes gränsen för småavdrag, till exempel verktyg och arbetskläder, från 1 000 kronor till 5 000 kronor. Man får bara dra av den del av kostnaderna som överstiger 5 000 kronor.

Till småavdrag räknades också arvoden för mätning och granskning, samt vvs-avgiften. De omstridda arvodena togs bort i samband med avtalsrörelsen för tre år sedan.

gamla arbetsorten. Övernattning måste ske på arbetsorten. Avståndet mellan bostads- och arbetsort måste vara längre än 50 kilometer.

■ Ensamstående och sammanboende kan få avdrag för logikostnader i samband med dubbelt boende upp till två år. **OBSERVERA!** Sammanboende kan få avdrag för logikostnader under ytterligare tre år om det dubbla boendet beror på svårigheter för maken/sambon att skaffa jobb på den nya arbetsorten.

■ För mat och småutgifter får du bara göra avdrag under den första månaden. Du får dra av ett schablonbelopp på 63 kronor per dag, eller den faktiska utgiftsökningen.

■ Dubbel bosättning är ett avdrag som det ofta blir diskussion om i boden. En del försöker dra av trots att de har traktamente. Det får man inte, granskas deklarationen kan man få betala i efterhand.

HUSVAGN

■ Traktamentet, 105 kronor, ska täcka de kostnader du har haft för husvagnen som värdeminskning, underhåll, eller hyra av plats. Om dina verkliga utgifter för husvagnen överstiger traktamentet kan du få avdrag för det.

OBSERVERA! Vid beräkning av värdeminskningens avdraget ska hänsyn tas till privat användning av husvagnen. Beviskraven är höga gällande avdrag utöver traktamente för husvagn. (Se också punkten "Traktamenten över schablonbelopp".)

RESOR HEM

■ Om du har arbetat och övernattnat på annan ort än bostadsorten får du göra avdrag för resor hem en gång i veckan. Avståndet till hemmet måste vara mer än 50 kilometer. Om du åkt hem över helgen har du inte rätt till skattefritt dagtraktamente för de dagar då du vistas i hemmet. Däremot kan arbetsgivaren betala skattefritt natttraktamente även under helgen förutsatt att du har utgifter för logi på arbetsplatsen även när du är hemma. Det gäller till exempel om du har en husvagn stående på arbetsplatsen eller hyr en lägenhet på arbetsorten.

OBSERVERA! Du får göra avdrag för utgifter för tåg och flyg även om det inte är det billigaste färdssättet. För flygresor krävs dock att du valt det billigaste flygalternativet på den aktuella sträckan och tidpunkten.

■ Om det inte finns godtagbara allmänna kommunikationer och du gjort hemresorna med bil får du göra avdrag med 18:50 kronor per mil.

YRKESKLÄDER & VERKTYG

■ Du får dra av för skyddskläder och skyddsutrustning. Kravet är att kläderna och utrustningen har varit nödvändiga i ditt arbete och att arbetsgivaren inte stått för kostnaden. Till skyddskläder räknas kläder med särskilda skyddsegenskaper mot frätande ämnen, mekaniska skador eller mot väta, värme och kyla som i huvudsak har andra orsaker än klimatet. Till skyddsutrustning räknas hjälm, hörselskydd, skyddsglasögon och skor med stålhätta.

■ Du får också dra av för verktyg om dessa har varit nödvändiga i jobbet.

OBSERVERA! Du får göra avdrag för hela anskaffningskostnaden om den inte överstiger 10 000 kronor, eller om verktyget har en beräknad användningstid på högst tre år. I annat fall får du göra årliga avdrag för värdeminskning.

■ Skriv kortfattat hur du har tänkt och redovisa med siffror under övriga upplysningar. Spara kvitton och krångla inte till det.

byggavdragen 2010

MOBILTELEFON

■ För mobiltelefonen gäller att samtal i tjänsten får dras av, men inte kostnaden för att köpa telefonen eller öppna abonnemanget. Kravet är förstås att arbetsgivaren inte står för kostnaden.

■ Det kan vara svårt att dra av för mobiltelefonen i jobbet. Du måste kunna styrka med specificerade telefonräkningar.

BIL I TJÄNSTEN

■ Om arbetsgivaren har betalat ut milersättning upp till schablonbeloppen anges det med ett kryss på kontrolluppgiften. Utgifter för tjänsteresor med egen bil ska dras av med 18:50 kronor per mil.

OBSERVERA! Som tjänsteresa räknas också en resa som du gör mellan en tillfällig bostad och arbetsplatsen på den ort där du arbetar tillfälligt. Samma avdrag, 18:50 kronor per mil, gäller.

■ Den som använt tjänstebil för tjänste- och arbetsresorna, och som betalat drivmedel själv, får göra avdrag med 6:50 kronor per mil för diesel och med 9:50 kronor per mil för annat drivmedel. I Stockholm får du även göra avdrag för trängselskatt som du betalat vid tjänsteresor.

RESOR VIA VERKSTADEN

■ För den som åker till arbetet via ett förråd eller en verkstad brukar förrådet eller verkstaden räknas som tjänsteställe.

■ Du får dra av resor mellan bostaden och tjänstestället enligt reglerna för resor till och från arbetet. Resan från tjänstestället till arbetsplatsen dras av under tjänsteresor.

TRAKTAMENTEN

■ Du ska normalt inte ta upp traktamentsersättningen som intäkt och inte heller göra något avdrag i deklarationen.

Arbetsgivaren har kryssmarkerat traktamentet upp till schablonbeloppet på din kontrolluppgift.

TRAKTAMENTEN ÖVER SCHA- BLONBELOPP

■ Om du haft kostnader som överstiger schablonbeloppen kan du göra avdrag. Då måste du redovisa alla traktamenten, också de kryssmarkerade, som inkomst och göra avdrag som styrks med kvitton.

■ Det krävs bra bevis för att avdrag utöver schablon ska godkännas. Du måste, förutom att precisera och visa kvitton på kostnaderna, visa att den sammanlagda kostnaden under året varit större än summan av schablonavdragen.

■ "Endagstraktamente" räknas som lön. Något avdrag för ökade levnadskostnader godkänns inte.

■ Alla ersättningar som överstiger schablonbeloppen är lön. Det innebär att de läggs på din inkomst. Du behöver normalt inte redovisa detta själv.

OM DU INTE FÅTT TRAKTAMENTE

■ Om du varit på tjänsteresa utanför den vanliga verksamhetsorten, men inte fått traktamente, gäller samma schablonbelopp som för traktamente (se ovan). För högre kostnader

än schablonerna gäller samma hårda beviskrav som beskrivs under "Traktamenten över schablonbelopp".

FÖRDYRADE LEVNADSKOSTNADER

■ Den som till exempel ligger borta på jobb och har boende- eller matkostnader som överstiger traktamentet kan hävda att det inneburit fördyrade levnadskostnader. Det gäller förstås att kunna visa kvitton. Beviskraven är höga (se under punkten "Traktamenten över schablonbelopp").

SEMESTERSÄTTNING VID UTLANDSJOBB

■ Om du kommit hem från utlandsarbete som har varat i mer än sex månader och ska ha semesterersättning i Sverige, grundad på utlandsarbetet, ska ersättningen vara beskattad i arbetslandet. Du ska inte betala skatt i Sverige för ersättningen.

■ Semesterersättning som intjänats i Sverige, men betalas ut under utlandstjänstgöring, beskattas i Sverige.

ARBETE I NORDEN

■ Inkomst av tjänst i Norden beskattas normalt i arbetslandet, även om man arbetar i mindre än sex månader. Enligt det nordiska skatteavtalet beskattar Sverige inte inkomst av tjänst om man är skattemässigt bosatt i

Mer information finns på www.skatteverket.se. Där du kan ladda ner följande broschyrer:

● Skatteregler i Norden. För dig som bor i Sverige och arbetar i ett annat nordiskt land, RSV 377.

● Skattskyldighet i Sverige vid arbete utomlands. Sexmånaders- och ettårsregeln, RSV 339.

Du kan också beställa broschyrerna visa Skatteverkets servicetelefon på 020-567 000.

FLYTT' HIT

om du vill bli en lönevinnare

Riksföretagen, NCC, Peab och Skanska, betalar sina högsta bygglöner i Norrland. Här tjänar de anställda tusentals kronor mer i månaden än kollegorna på samma företag längre söderut. Det visar vår lönegranskning.

TEXT: CENNETH NIKLASSON FOTO: HANS-OLOF UTSI

"VIFLYTTIN'T." De flesta är välbekanta med uttrycket som spred sig bland norrlänningar på 1970-talet, som vägrade att ge sig av söderut till jobben. Möjligen ska de som stannade kvar vara glada att de tog kampen – i alla fall de som har jobb och är i byggsvängen. Byggbolagen Skanska, NCC och Peab betalar nämligen sina högsta löner till de byggnadsarbetare som jobbar i den norra delen av landet, främst i Norrbotten. Det visar Byggnads lönestatistik för 2009. Det kan skilja upp mot 80 000 kronor per år jämfört med arbetskamrater på andra platser i landet.

För Peab och Skanskas del handlar det om dem som jobbar för bolagen i Norrbotten. Där tjänade byggnadsarbetarna på de två företagen i snitt över 200 kronor i timmen under 2009.

– Vi har under de senaste åren haft en bra utveckling när det gäller lönen. Vi ligger högt om man jämför med andra delar av landet, säger Torbjörn Lahti, mättningsförståndare på Byggnads avdelning i Luleå.

I toppen för NCC ligger arbetarna som tillhör Byggnads avdelning ett antal mil söderut, i Umeå. De snittade på 191:01 kronor per timme under förra året. Detta trots att arbetslösheten bland byggnadsarbe-

tarna i området periodvis har varit hög. En faktor som kan pressa förtjänsten nedåt.

Men lönerna har inte sjunkit eftersom det finns andra faktorer som påverkar lönerna uppåt.

Ett viktigt spelkort i sammanhanget är de stora naturtillgångarna längst upp i norr. Skogen, älvarna och malmen – värdet på dessa spiller delvis över till byggnadsarbetarnas plånböcker.

DEN STORA MALMRUSCHEN i Norrbotten drog i gång för lite drygt hundra år sedan. Då lastades de första malmtågen, då var utbyggnaden intensiv, då vallfärdade byggnadsarbetarna till malmfälten för första gången. Sedan dess har sörlänningar med jämna mellanrum sökt sig norr om polcirkeln för att tjäna extra bra med kulor och för några år sedan var det dags igen. Återigen sökte sig byggnadsarbetare från hela landet till Norrbotten. De stora råvaru- och gruvbolagen i norr gjorde ännu en gång gigantiska investeringar då det talades om att högkonjunkturen, med Kina som draglok, skulle fortsätta i många, många år till. Vissa ekonomiska experter menade att världen var på väg in i en superkonjunktur, något som aldrig skådats ▸

NCC – FEM I TOPP		PEAB – FEM I TOPP		SKANSKA – FEM I TOPP	
Umeå	191:01	Norrbotten	204:87	Norrbotten	201:62
Stockholm	190:22	Linköping	193:22	Västernorrland	191:80
Linköping	186:12	Stockholm	188:90	Örebro	189:25
Norrbotten	185:38	Umeå	188:08	Öst	187:87
Öst	184:22	Uppland	187:76	Stockholm	187:21

NÄSTA UPPSLAG
Lönetoppen
 – region för
 region

Nordkalottvägen E10:an i Kiruna.

Fiske under midnattssolen. En av fördelarna med att bo i Norrbotten.

32,67
KRONOR

Så hög är kommunal-skatten i Norrbottens län. Det är ungefär i mitten av landets län. Lägst är den i Stockholms län med 30:38 kronor och högst i Västernorrlands län med 33:37 kronor.

▸ tidigare. För att möta den förväntade uppgången på efterfrågan av råvaror så drog byggandet i gång. En annan lönedrivare är storleken på projekten. Ofta handlar det om investeringar för miljardbelopp. Dessutom är lönekostnaden på anläggningsprojekt relativt sett en mindre del av den totala kostnaden jämfört med exempelvis bostadsbyggandet. Skanska, NCC och Peab är de enda svenska bolagen som klarar av den här typen av stora projekt.

– Det är klart att investeringens storlek påverkar. Att det är riktigt stora beställare som vill ha klart sina projekt i tid. Det leder till att lönen glider uppåt lite. För bolagen är det en mycket liten kostnad i det stora hela, säger Torbjörn Lahti.

ENTREDJE FAKTOR ÄR LÖNELÄGET i området. De stora anläggningsjobben återkommer med jämna mellanrum. Då åker lönen upp drivet av efterfrågan på kvalificerade byggnadsarbetare och att bolaget snabbt vill påbörja den nya verksamheten. När det senare blir sämre tider med färre arbetstillfällen faller lönenivån inte tillbaka till den tidigare nivån. Skanska har nyligen avslutat ett större projekt vid Aitikgruvan där de byggt åt metallföretaget Boliden. Bengt Hedberg, som i dag är biträdande distriktschef på Skanska, var projektchef för bygget.

– Vi har nästan alltid varit löneledande här uppe tillsammans med Stockholm. Det innebär att vi har

ett löneläge här som är högt redan från början. Nivån är helt enkelt etablerad och det är därifrån som förhandlingarna startar.

EN ANNAN OMSTÄNDIGHET som pressar upp förtjänsten är att det periodvis är brist på byggnadsarbetare som bor i närområdet. Den senaste bygggruschen var inget undantag – folk pendlade till Norrbotten från hela landet. Men precis som byggboomen kring år 1900 tog slut så börjar även denna uppgång klinga av. Många har vänt hem söderut. Nu jobbar mest norrbottningar på de projekt som är i gång.

– Det är mest lokalt folk, men de har ändå långt till jobbet. Det är stora avstånd här uppe, säger Torbjörn Lahti.

Han har inget emot att rekommendera byggnadsarbetare från andra delar av landet att söka sig norrut. Men de ska veta vad de ger sig in på.

– Byggnadsarbetarna här uppe har samma situation som de som pendlar hit vid byggtopparna. De tvingas hela tiden att veckopendla till sitt jobb. Den som vill leva ett liv där man som byggnadsarbetare kommer hem varje kväll gör bäst i att stanna kvar söderöver.

De som ändå väljer att flytta upp tror Torbjörn Lahti har möjligheter att få jobb. Men det hänger helt och hållet på konjunkturen.

– Periodvis kan det vara väldigt kärvt. ♦

BORÅS

1	GH Olofsson Bygg	193:50	(P)
2	Tage & Söner	177:07	(P)
3	Skanska	173:06	(P)
4	Styrud	169:68	(T)
5	Tommy Byggare	168:04	(P)
6	Morgan & Rojo Markentre.	165:83	(T)
7	Hyraktiebol. Andreasson	165:02	(T)
8	Wäst-Bygg	163:64	(T)
9	Hökerum Bygg	162:60	(P)
10	Högbols Montage	162:52	(T)
11	Rydler's Bygg	159:77	(P)

DALARNA

1	Grytnäs Projekt	182:36	(P)
2	ByggPartner i Dalarna	177:94	(P)
3	Peab	177:45	(P)
4	NCC	176:01	(P)
5	BBM i Dalarna	175:69	(T)
6	HMB	175:53	(P)
7	Skanska	174:32	(P)
8	Kopparstaden	169:30	(P)
9	Nils Skoglund	168:79	(P)
10	ByggTjänst i Falun	165:35	(P)
11	Mjöberg Bygg	158:83	(T)

GÄSTRIKLAND

1	Gästriklands Fasadputs	189:54	(T)
2	HMB	173:29	(P)
3	Byggtec Gävleborg	172:39	(P)
4	Skanska	168:48	(P)
5	L Wirdby Bygg	156:25	(T)
6	RN Bygg	154:16	(T)
7	Pierre Entre. i Gävle	153:92	(T)
8	Brinkab Fastighets	151:11	(T)
9	Karskär Bygg	148:28	(T)

GÖTEBORG

1	Kungsbacka Bygg.	207:45	(P)
2	Bernander & CO	195:67	(P)
3	Protective System	194:81	(P)
4	ECB Entre.	193:60	(T)
5	Billström & Andersson	184:21	(P)
6	SV Armering & Betong	181:48	(P)
7	WH Fastighet- & Byggserv.	180:13	(T)
8	H A Bygg Entre.	178:43	(P)
9	Tuve Bygg	177:94	(P)
10	Teambuilder	177:93	(P)
11	Effektiv Bygg i Mölndal	177:09	(P)
12	Veidekke	175:60	(P)
13	Byggspecialisten i Göteb.	175:13	(T)
14	NCC	173:66	(P)
15	Granova Bygg	172:60	(P)
16	Edvardsson Bygg	172:38	(T)
17	Hansson & Söner Entre.	170:60	(P)

HALMSTAD

1	Tage & Söner	177:15	(P)
2	S-K Bygg	176:57	(P)
3	Peterson & Hansson Bygg.	176:22	(P)
4	Bygg Sjögren	175:33	(P)

5	Peab	170:65	(P)
6	Tuessons Bygg	164:00	(T)
7	Golv & Kakelcen. i Halmst.	161:93	(T)
8	Skanska	161:36	(P)
9	M Neldemo Byggare	160:79	(T)
10	Asproths i Halmstad	159:71	(T)
11	NCC	159:13	(P)

HÄLSINGLAND

1	Byggtec Gävleborg	163:81	(P)
2	Järvsö Borr	160:84	(T)
3	Leasebyggarna i Hälsingl.	160:65	(T)
4	M Krantz Bygg	152:14	(T)
5	Brinkab Fastighets	151:92	(T)
6	Söderqvist Byggare	151:00	(T)
7	Söderhamns Fasaden.	147:23	(T)
8	Arbrå Byggarna	146:85	(T)
9	Hälsingebygg i Söderhamn	146:35	(T)
10	Perex Bygg	144:04	(T)
11	Johansson & Karlsson Bygg	143:69	(T)

JÄMTLAND-HÄRJEDALEN

1	Treeab Bygg	185:40	(P)
2	Byggresursen Entre. i Jämtl.	183:87	(T)
3	Trångsvikens Bygg	167:99	(P)
4	Krokoms Byggtjänst	162:93	(T)
5	Peab	158:67	(P)
6	Olsson & Hedström	145:58	(T)
7	PLB i Östersund	141:19	(T)
8	Fredrik Persson Bygg	139:78	(T)

JÖNKÖPING

1	Asplunds Bygg	188:31	(P)
2	Peab	178:42	(P)
3	Miljöhallen Golv	178:27	(P)
4	Skanska	177:19	(P)
5	NCC	177:08	(P)
6	Llenta	176:72	(T)
7	Tage & Söner	176:44	(P)
8	Elmia	171:91	(T)
9	Icopal Entre.	166:15	(T)
10	Miljöhallen Golv	162:01	(T)
11	Alséns Glasmästeri	159:72	(T)

KALMAR

1	NCC	176:87	(P)
2	Skanska	174:98	(P)
3	Mörebygge	171:27	(P)
4	John Svensson	168:86	(P)
5	PGJ Bygg	162:77	(T)
6	KNPP Bygghjälpen	158:51	(T)
7	Bengt Petersson	157:50	(T)
8	Byggentre. i Mönsterås	153:59	(T)
9	Stele Entre.	153:03	(T)
10	Hansa Bygg	152:55	(T)
11	Allbygg i Hultsfred	152:29	(T)

LINKÖPING

1	Peab	193:22	(P)
2	Åhlin & Ekeroth	191:40	(P)
3	Firma Bygge Golv	190:76	(P)

SÅ HÄR GJORDE VI

■ I tabellerna visas de företag på respektive avdelning i Byggnads som betalade ut de högsta lönerna under 2009. ■ För att få vara med på listan måste företagen ha minst 15 000 arbetstimmar inom respektive avdelning för var och en av löneformerna. ■ Lönerna som visas är så kallad normerad lön. Det innebär att även

ej fullbetalda igår i genomsnittet. Den verkliga lönen för de fullbetalda är alltså något högre. ■ I år ingår inga bolag i vvs-branschen på listorna. Orsaken är att Byggnads och VVS Företagen skrivit ett avtal där man enats om att inte släppa några siffror till tredje part. ■ Redovisade löner bygger på uppgifter från Byggnads.

4	NCC	186:12	(P)
5	Skanska	183:74	(P)
6	Calleido Byggservice	177:97	(T)
7	Miljöbygg. Entre. Linköping	176:91	(P)
8	Stångebro bygg	164:20	(T)
9	Bälterns Byggen.	158:08	(T)
10	Östgöta-Byggen	155:71	(T)
11	Golvkomfort i Linköping	154:23	(T)
12	Byggmontage Saldner	152:23	(T)

MÄLARDALEN

1	Bergström Platt.	198:81	(P)
2	Ångström & Mellgren	185:02	(P)
3	Peab	179:68	(P)
4	Berg & Grundvatt.	179:18	(T)
5	HMB	178:16	(P)
6	NCC	176:47	(P)
7	K Andersson Contra.	171:74	(T)
8	Golv & Tak	170:09	(T)
9	Pierre Mälardalen	163:23	(T)
10	A Eriksson Mark	157:05	(T)
11	Byggteknik i Katrine.	156:36	(T)

NORRBOTTEN

1	Peab	204:87	(P)
2	Haparanda Bygg & Entre.	202:94	(T)
3	Skanska	201:62	(P)
4	Nåiden Bygg	193:16	(P)
5	NCC	185:38	(P)
6	H Ö Allbygg	182:88	(P)
7	S A Englund	173:12	(P)
8	ER-Bygg Entre.	172:07	(T)
9	Brinkab Fastighets	169:93	(T)
10	Luleå Industrimontage	166:11	(T)
11	Tornedalens Byggnads	165:69	(T)
12	GLB i Norrbotten	163:19	(T)

RITEÅ-SKELLEFTEÅ

1	BD Bygg	187:44	(P)
2	Peab	186:44	(P)
3	Hellströms Bygg	184:67	(P)
4	Nåiden Bygg	181:56	(P)

5 SAKER SOM ÄR BRA MED NORRBOTTEN

VILLAPRISERNA

■ Medelpriset för en villa i Norrbotten låg på lite över 1 miljon kronor under februari i år, näst billigaste länet i landet. Sälj villan i södra Sverige, betala kontant för huset i Norrbotten, och få en stuga på fjället på köpet.

MIDNATTSSOLEN

■ Njut av ljuset under sommarveckorna. Det är så vackert att det kommer folk från hela världen för att se på skådespelet. Och principen är enkel – ju längre norrut, desto fler dagar med midnattssol.

NORRSKENET

■ Njut av det mystiska skenet.

NATUREN

■ Milsvid sikt över myrar där fjällen reser sig mot skyn i horisonten.

RIKTIGA VINTRAR

■ Härligt för den som gillar vintersport och pimpelfiske.

3 SAKER SOM ÄR DÅLIGA MED NORRBOTTEN

MYGGORNA

■ Enligt Erica Carlsson på turistbyrån är bilden av myggen i norr felaktig. De finns, men bara ute bland sly och buskar.

MÖRKRET

■ Under vintern är det kolsvart dygnet runt norr om polcirkeln, i alla fall veckorna runt vinter-solståndet. Att inte se ljus på flera veckor kan knäcka vem som helst.

RIKTIGA VINTRAR

■ Ett problem för den som inte gillar att frysa och skotta snö.

Norrskenet genom naturfotografen Hans-Olof Utsis objektiv.

NÄTFRÅGAN
Skulle du
kunna flytta
till Norrland för
högre lön?

www.byggnads
arbetaren.se

”Fantastisk natur”

HÄR ÄR TURISTANSVARIGES FRÄMSTA ARGUMENT

Vad innebär egentligen en flytt till norra Norrland, förutom en hög bygglön? Jo, bland annat följande: jakt, fiske, midnattssol, utförsåkning och Arctic Light – den årliga filmfestivalen i Kiruna.

Naturen är fantastisk, tycker Erica Carlsson och låter helt salig. Hon är marknadsansvarig på turistbyrån Kiruna Lappland.

– Vi har en väldigt fin natur här uppe som inbjuder till vandringar, jakt och fiske. Och på vintern går det bra att åka skidor – både att gå på tur och att åka utför.

Hon tipsar om att många som bor i Kiruna antingen har en stuga eller en husvagn uppe på något fjäll där det finns skidbackar.

– De åker upp över helgerna. Det är en sanslöst bra skidåkning, men vi har även backar här i Kiruna för den som hellre vill vara hemma.

Under sommaren byter de flesta ut skidor mot kängor och vandrar i stället omkring i fjällvärlden. Erica Carlsson tycker

att snacket om de massiva svärmarna av mygg som drar omkring mellan fjälltopparna är kraftigt överdrivet. I stället är det mörkret som är problemet.

– Vi har ljuset på sommaren, men mörkret på vintern. Men vi försöker tillsammans här uppe göra något bra av det. Och det är riktigt fint mitt på dagen, det är inte helt svart utan ett vackert blått ljus.

NORRBOTTEN TYCKS ALLTSÅ vara ett Mecka för dem som är friluftsentresserade. Men hur är det för de byggnadsarbetare som är kulturintresserade? De som hellre vill sitta inne och lura.

– Vi har ett rikt föreningsliv i Kiruna. Det kommer hit teaterföreställningar och ståupp-komiker. Och sedan har vi filmfestivalen Arctic Light varje år.

Det verkar som om det inte finns något stopp för den som vill hitta sysselsättning på fritiden. Och då är inte det bästa nämnt – en sväng på snöskotern – som med lätthet går att parkera på garageuppfarten. – Förra året kom snön den första november och har legat sedan dess. Det är jättehärligt, säger Erica Carlsson. ♦

Ett överdrivet problem, enligt Erica Carlsson.

DEN LOKALA LÖNETOPPEN (KR)

PITEÅ-SKELLEFTEÅ (FORTS)

5	NCC	179:84	(P)
6	Andreas Samuelsson Bygg	163:22	(T)
7	Hellström Bygg	158:35	(T)
8	Norra Västerbotten Bygg	157:31	(P)
9	Älvsbyhus	156:95	(T)
10	Brisab Industri	155:66	(T)
11	Lindgrens Mark	155:33	(T)

STOCKHOLM

1	Waterjet Entreprenad	227:74	(T)
2	SE Puts & Murning	217:54	(T)
3	Veidekke Entre.	204:14	(P)
4	Söderberg & Kruus	204:10	(P)
5	Morneon Bygg	197:86	(P)
6	Karlströms Golv	197:05	(P)
7	JM	192:46	(P)
8	Viktor Hanson	191:08	(P)
9	Rautaruukki Oyj	190:93	(T)
10	Kurvans Markservice	190:40	(T)
11	MT Höjgaard AS	190:37	(P)
12	NCC	190:22	(P)
13	Järfälla VA & Byggentre.	189:64	(T)
14	Folkhem Prod.	189:04	(P)
15	Peab	188:90	(P)
16	Värmdö Byggentre.	188:44	(P)
17	Stuck-Bema	187:67	(T)
18	Skanska	187:21	(P)
19	Interoc	186:42	(P)
20	Bygg Partner Dalarna	185:75	(P)
21	Oden Anläggningsentre	185:61	(P)

SYD

1	Veidekke	180:64	(P)
2	Skanska	176:78	(P)
3	Peab	175:94	(P)
4	Byggmästarn i Skåne	171:62	(P)
5	MVB Syd	169:22	(P)
6	Folke Carlsson	167:06	(T)
7	Henrik Andersson	167:05	(T)
8	BAB Byggtjänst	165:00	(P)
9	John Svensson	164:40	(P)
10	Golv & Markiscenter	164:17	(T)
11	M & M Perssons	163:99	(T)
12	NCC	161:71	(P)
13	Einar Dahl	159:09	(T)
14	Megamet	158:14	(T)

SYDOST

1	Blekinge Rot	176:40	(P)
2	John Svensson	174:36	(P)
3	NCC	174:00	(P)
4	Skanska	171:30	(P)
5	Karlssons Fasad.	168:19	(T)
6	Qvistgaards Snickerier	166:02	(T)
7	Peab	163:40	(P)
8	Ottosson Bygg & Fast.	158:29	(T)
9	MG Bygg	157:74	(T)
10	Markservice	157:63	(T)
11	Åkeva	156:66	(T)

SÖDRA SKÅNE

1	Servicekuben	189:72	(P)
2	Otto Magnusson	189:43	(P)
3	Thage Andersson	183:54	(P)
4	N-E Persson	182:20	(P)
5	Fasadex	181:36	(P)
6	JM	181:13	(P)
7	Allbygg i Höganäs	179:62	(P)
8	Nimab Entre.	179:13	(P)
9	NCC	178:34	(P)
10	Byggmästarn i Skåne	177:47	(P)
11	Betongsliparna i Göteborg	177:25	(P)
12	Veidekke	177:00	(P)
13	Knut Edstrand	175:60	(P)
14	Rootsi	174:23	(T)
15	Byggcompagniet i Malmö	174:01	(P)
16	Skanska	173:44	(P)
17	MVB Syd	173:24	(P)
18	Llentab	170:22	(P)
19	Peab	169:13	(P)

UMEÅ

1	NCC	191:01	(P)
2	Peab	188:08	(P)
3	Kjin Schakt	186:50	(T)
4	Rekab Entre.	182:60	(P)
5	OF Bygg	182:36	(P)
6	Skanska	182:03	(P)
7	Västerbottens Golvbelägg.	166:13	(T)
8	Umeå Glas	164:10	(T)
9	Takringen i Umeå	163:61	(T)
10	Yngve Nilsson Bygg	161:57	(T)
11	Quadro Entre.	155:46	(T)

UPPLAND

1	Veidekke	202:22	(P)
2	BBM i Uppsala	193:93	(P)
3	Peab	187:76	(P)
4	Rekab Entre.	182:64	(P)
5	Skanska	182:08	(P)
6	NCC	180:84	(P)
7	JM	179:76	(P)
8	HMB	178:22	(P)
9	Ångström & Mellgren	176:81	(T)
10	MB Eriksson Bygg	171:90	(P)
11	UPS AS	168:85	(T)
12	Andersson Company	164:67	(T)
13	Uppsala Betonghåll	162:08	(T)
14	Tobias & Kents Golv	158:94	(T)

VÄRMLAND

1	Långgatans Byggnads	205:23	(T)
2	BBM i Karlstad	188:07	(P)
3	K-F Karlsson	177:56	(T)
4	Höjdens Brunnsborring	170:93	(T)
5	Elms Byggnadsfirma	167:98	(P)
6	NCC	167:25	(P)
7	Skanska	167:11	(P)
8	Peab	163:83	(P)
9	Byggbolaget i Värmland	159:32	(T)
10	Hus & Bygg i Värmland	151:88	(T)

11	Rohm & Co Bygg	150:89	(T)
----	----------------	--------	-----

VÄST

1	Asplunds Bygg	193:67	(P)
2	Veidekke	179:75	(P)
3	Backgårdens Bygg	175:65	(P)
4	NCC	174:98	(P)
5	Peab	171:94	(P)
6	Calles Byggnads	168:04	(P)
7	Ottossons Golv	167:28	(T)
8	Allt i Bygge Tidaholm	166:90	(T)
9	Vänerbygg	164:84	(T)
10	Llentab	163:22	(P)
11	Schakt & Kanalgräv	156:06	(T)
12	J & T Byggare	155:43	(T)
13	U-A Såg & Betong	155:24	(T)
14	Folke Wikströms	155:16	(T)
15	Stångens Byggnads	154:54	(T)
16	Stenmarks Bygg	154:40	(T)

VÄSTERNORRLAND

1	Skanska	191:80	(P)
2	Rekab Entre.	178:94	(P)
3	Oden Anläggningsentre.	178:26	(P)
4	NCC	177:51	(P)
5	Peab	175:37	(P)
6	Ellextre Entre.	167:87	(P)
7	L Eriksson Bygg.	167:03	(P)
8	Nilssons Byggnads	157:81	(T)
9	Ellextre Entre.	153:26	(T)
10	Picea Bygg	152:29	(T)
11	Anundsjö Byggnads	151:77	(T)
12	Mikaelssons Bygg	149:43	(T)
13	L Eriksson Bygg.	148:45	(T)

ÖREBRO

1	Skanska	189:25	(P)
2	Asplunds Bygg	189:16	(P)
3	Tobbess Schakt	188:64	(T)
4	Nybyggarna i Nerike	185:79	(P)
5	Peab	182:18	(P)
6	NCC	178:54	(P)
7	NA Bygg	169:77	(P)
8	BBM i Örebro	163:17	(P)
9	Hagmans Tak Mitt	158:68	(T)
10	Tranab Markbyggnad	157:71	(T)
11	Bemå-Lyft i Örebro	157:16	(T)

ÖST

1	Teknikbyggarna	192:00	(P)
2	Skanska	187:87	(P)
3	Sefab	184:76	(P)
4	NCC	184:22	(P)
5	Peab	180:21	(P)
6	Ellipsen Bygg	175:28	(P)
7	Golvmat. Johansson	172:98	(P)
8	Johnsson & Almén	169:81	(P)
9	Finspångs Brunnsborr.	168:68	(T)
10	Nyvest Bygg	168:42	(T)
11	Rosen Bygg	161:40	(T)

Snickarnas mar

SKULLE FÅ TILLBAKA JOBBET PÅ PEAB – DÅ FICK DE SKOTTA SNÖ

BYGGNADS
ARBETAREN
AVSLÖJAR

Byggnads förlikning med Peab i vintras väckte stor uppmärksamhet. Stridsyxan grävdes ner i ett tiotal tvister. Uppgårelsen innebar bland annat att snickarna Lars Fredricson och Björn Petersson skulle återgå till sina anställningar i Kalmar. Men trakasserierna har fortsatt sedan dag ett och Lars och Björn inte satt sin fot på byggservice i Kalmar.

TEXT: KATARINA CONNHEIM FOTO: KRISTINA WIRÉN

Byggnadsarbetaren nr 12, 2009.

EFTER MÖTET MED PEABS LEDNING den 26 januari var Lars Fredricson och Björn Petersson på gott humör. De kände sig välkomna att börja jobba igen på Peab och hade träffat vice vd Mats Johansson och förhandlingschef Bo Öhman på divisionskontoret i Solna.

– De var väldigt trevliga herrar. De frågade hur vi mådde och sa att allt skulle bli så bra. Vi skulle lägga allt bakom oss, säger Björn Petersson.

Några dagar tidigare hade Peab och Byggnads skrivit under en stor överenskommelse, som basunerades ut i pressen. Superförlikningen innebar att båda parter drog tillbaka alla sina pågående tvister i Arbetsdomstolen. För Björns och Lars del innebar det att de skulle få tillbaka sina anställningar på Peab i Kalmar.

– På mötet sa Peab-cheferna att vi skulle få tillbaka vårt arbete på byggservice i Kalmar, säger Björn.

Björn och Lars, som varit arbetslösa i 17 månader efter att blivit avskedade från Peab för arbetsvägran, såg fram emot att gå tillbaka till jobbet måndagen den 1 februari.

– Vi trodde att det var över. Vi kunde inte drömma om något annat, säger Lars.

De kunde inte ana att ett nytt dråpslag väntade dem. Några dagar före första arbetsdagen ringde regionchefen och sa att det skulle träffas i Växjö på

måndagen. De skulle reda ut några detaljer. I bilen till Växjö diskuterade Björn och Lars vad som skulle hända. Björn var mer hoppfull, men Lars var mer skeptisk inför mötet.

– Jag undrade varför vi skulle åka till Växjö första arbetsdagen, säger Lars.

Inne på Peabs kontor i Växjö träffade de region- och personalchefen. Men stämningen var något helt annan än i Stockholm.

– Den var arrogant, kaxig och häcklande. Det var precis samma attityd som när vi blev avskedade, berättar Björn.

Regionchefen började berätta om en ny byggserviceavdelning som de skulle starta i Oskarshamn. Där skulle Lars och Björn arbeta, inte alls på byggservice i Kalmar som det var bestämt. Cheferna ville att de skulle skriva på ett papper om nyanställning. När Lasse och Björn gjorde invändningar och sa att detta inte var enligt överenskommelsen sa en av cheferna:

”Jag förstår inte vad ni har fått det ifrån. Ni kan omöjligt veta vad som diskuterats i Stockholm”.

LARS OCH BJÖRN SKREV INTE på några papper, men gjorde annars som de blev tillsagda. De åkte tillsammans med en arbetsledare till Oskarshamn redan ▶

DETTA HAR HÄNT I FALLET BJÖRN OCH LARS

■ I början av augusti 2008 blev Björn Petersson och Lars Fredricson skickade på arbete till Malmö. Efter tre veckor fick de inga besked om var i Malmö de skulle jobba. Då åkte de tillbaka till Kalmar. När de vägrade att åka till Malmö

igen blev de avskedade för arbetsvägran.

■ Byggnads hävdar att de skickades iväg utan att arbetsbrist förelåg och att Peab inte förhandlade med utlåningen. Dessutom plockade Peab under tiden in andra byggnadsarbetare i

Kalmar, trots att skälet ska ha varit arbetsbrist när Lars och Björn blev skickade till Malmö.

■ Efter att Peab och Byggnads inte kommit överens i lokala och centrala förhandlingar stämde Byggnads Peab i Arbetsdomstolen

dröm fortsätter

Snickarna Lars Fredricson och Björn Petersson känner sig besvikna och lurade efter alla turer med Peab. Den 1 februari skulle de tillbaka till sitt arbete på byggservice i Kalmar. I stället blev de skickade till Oskarshamn för att skotta snö i Västervik i flera veckor.

den 22 januari 2009 för bland annat ogiltigförklarande av avsked.

■ Björn och Lars gick arbetslösa under 17 månader. Den 22 januari 2010 skrev Byggnads och Peab under en överenskommelse.

■ Enligt överenskommelsen skulle allt gammalt groll vara glömt. Lars och Björn skulle få tillbaka sina anställningar på Peab i Kalmar. De blev lovade att börja på byggservice i Kalmar den 1 februari.

NÄSTA SIDA
Peab: Vi ska lösa det här

”Det värsta är ovissheten. Att man inte vet vad som ska hända.”

BJÖRN PETERSSON

▸ på måndagseftermiddagen för att gå igenom vad som skulle göras. Dagen därpå gjorde Lars och Björn ett byggjobb, men på onsdagen fanns det inte fler jobb till dem i Oskarshamn. De blev i stället ivägskickade till Västervik för att skotta snö. De skottade sedan snö hela februari ut.

– Vi måste ha varit Sveriges dyraste snöskottare. Vi gjorde några byggjobb, 1–2 dagar, men den mesta tiden skottade vi snö, berättar de.

Lars och Björn bor några mil söder om Kalmar. Tidiga, mörka och kalla mornar har de satt sig i bilen för att åka de cirka 20 mil till Västervik.

Snöskottningen uppe på taken var tung och de sov dåligt på nätterna. Ändå fanns det hopp, eftersom Björn flera gånger har pratat med Peabs vice vd Mats Johansson.

– Han sa att det skulle lösa sig. Att han skulle lösa det och vi skulle bli nöjda.

De har också haft flera kontakter med Byggnads förbunds kontor. Men Byggnads har hänvisat till Peab och anser att det är företaget som ska lösa det. Nu

har det gått nästan två månader och de känner sig frustrerade över situationen.

– Med facit i hand borde Byggnads ha bitit ifrån med en gång, redan den 1 februari, tycker Björn.

Björn bläddrar i anteckningsboken framför sig och berättar att han i början av mars blev placerad på kärnkraftverket i Oskarshamn, cirka 15 mil från hemorten Bidalite. Det är ett anläggningsjobb och Björn är den ende som kommer från byggservice.

– Det är ett väldigt speciellt jobb, eftersom det är ett kärnkraftverk, säger han.

BYGGNADSARBETAREN HAR flera gånger skildrat det bråk mellan Peab och Byggnads som pågått under några år i södra Sverige. Tvisterna har oftast handlat om hur den fackliga verksamheten ska fungera på Peab och vid flera tillfällen har fackliga förtroendemän blivit motarbetade och trakasserade.

Både Lars och Björn tror att skälet till att de blir så dåligt behandlade är att de vågade gå emot sina chefer. Den utlösande faktorn var när de vågade att

Efter överenskommelsen mellan Peab och Byggnads var Lars Fredricson och Björn Petersson beredda att glömma och gå vidare. Men nu har allt rivits upp igen. De sover dåligt och har svårt att koppla av.

HUR KUNDE DET GÅ SÅ HÄR? PEAB OCH BYGGNADS SVARAR

Mats Johansson, vice vd, Peab:

Varför har Lars och Björn inte fått tillbaka sina gamla jobb på byggservice i Kalmar?

– Vi var överens om att de skulle tillbaka till jobbet och in på sin ordinarie arbetsplats. Men de måste jobba där det finns jobb. Vi måste ta ett affärsmässigt ansvar, annars går inte företaget ihop.

Varför gör Peab en överenskommelse om det inte finns jobb för dem?

– Det beror på att förhandlingen med Byggnads tog tid. Om vi hade kunnat förhandla fram det här i början av november så hade vi haft jobb klara för dem. Men när det inte blev av, så var vi tvungna att lösa det med annat folk. Vi har försökt lösa det på bästa sätt, i god dialog med dem och med Byggnads.

Lars och Björn träffade dig personligen på Peabkontoret i Solna, där du lovade att de skulle tillbaka till Kalmar byggservice.

– Jag kan förstå om de är besvikna och det blev lite strul med de här turerna. Det beklagar jag. Men vi ska lösa det här.

Lars och Björn blev först skickade till Oskarshamn och skottade sedan snö i flera veckor i Västervik. Hur ser du på det?

– Det blev lite fel. Vi trodde att vi skulle kunna ta in dem direkt, men det visade sig att det inte fanns arbetsuppgifter. Det är jag väldigt ledsen för.

De känner sig kränkta och sover dåligt. Hur ser du på det?

– Självklart vill vi att våra medarbetare ska må bra. Det jobbar vi jättemycket för.

När kommer Björn tillbaka till byggservice i Kalmar?

– Han ska komma tillbaka till Kalmar, men det är inte säkert att det blir byggservice. Det finns andra arbetsuppgifter i Kalmarområdet som kan vara intressanta. Det är en dialog som vi för med Björn. Men vi har satt ett datum, 1 maj, att han ska vara tillbaka i Kalmar.

Torbjörn Johansson, avtalssekr. Byggnads:

Snickarna Lars Fredricson och Björn Petersson fick muntligen ett löfte av Peab att komma tillbaka till byggservice i Kalmar. Men Byggnads missade att skriva in det vid överenskommelsen med Peab.

– Vi kanske blev lurade på den punkten, men jag tror inte att det var avsiktligt, säger Torbjörn Johansson.

Varför har Lars och Björn inte fått tillbaka jobben i Kalmar?

– De är fortfarande anställda på byggservice i Kalmar, så långt har Peab levererat. Sedan har Peab, av skäl som man kan fundera över, placerat dem på andra arbetsplatser. Men när det gäller intern utlåning inom företaget, finns det inga regler som säger att man inte får låna ut dem.

Hur ser du på att de skottade snö i Västervik i flera veckor, långt ifrån hemorten?

– Det är klart att det är känsligt, eftersom situationen är laddad. Jag har full förståelse för att de upplever det som kränkande.

Varför har inte Byggnads agerat mer kraftfullt?

– Om vi tar upp en ny förhandling, så startar frågan om igen. Det är tveksamt om vi skulle vinna och det skulle vara väldigt negativt för killarna.

Varför har det behövts en ny överenskommelse med Peab, om Lars, när det redan fanns en?

– I den nya överenskommelsen pekar vi ut att Lars ska placeras på Kalmar byggservice rent fysiskt den 1 maj. Vi processar just nu om att Björn ska få ett likadant slutdatum.

Björn och Lars känner sig svikna av sitt fackförbund. Hur ser du på det?

– Jag har full förståelse för att de känner sig svikna och kränkta. Jag tror ändå att vi har gjort rätt bedömningar och om ett halvår kommer de inte att se det på samma sätt. Det måste vara det långsiktiga målet.

bli placerade i Malmö i slutet av augusti 2008.

– Vi gjorde inte som de sa. Det får vi sona för nu, förklarar Björn.

Lasse har två små barn, och två tonårsbarn. Hans starkaste skäl att inte arbeta långt ifrån hemmet är familjeskäl. Efter påtryckningar fick Lasse ett jobb i Visselfjärda, två mil från hans bostadsort. Han har skrivit på en ny överenskommelse att han ska komma tillbaka till Kalmar byggservice den 1 maj.

– Men jag kan inte vara säker på det förrän jag står på mitt kontor i Kalmar och känner mig välkommen.

Det är två mycket hårt provade män som sitter på hotellet i centrala Kalmar. Båda har sömnproblem och det som har hänt upptar hela deras vakna tid.

– Det värsta är ovissheten. Att man inte vet vad som ska hända, förklarar Björn.

Och så här i efterhand tycker Björn nästan att det hade varit bättre om förhandlingen i Arbetsdomstolen hade genomförts.

– Det hade kanske tagit två månader, men sedan hade vi fått veta att det var slut. ●

Explosion i verktyg

Färre bubbelbadkar men större utbud av verktyg och maskiner för fackfolk. Så ser trenden ut för den stora branschmässan Nordbygg i Stockholm. Här bjuder vi på ett axplock.

Årligen hålls minst en stor mässa för byggfolk. Vartannat år är det byggmaskinmässan i Göteborg och vartannat år Nordbygg i Stockholm. På årets Nordbygg hade det stora utbudet av maskiner och verktyg samlats i en egen utställningshall. Här fanns alla stora märken representerade. En av dem var ursvenska Bacho, numera USA-ägt. Sågen på den stora bilden passar både höger- och vänsterhänta.

– Jättebra, alla är ju inte högerhänta, säger Claes Pettersson, högerhänt plåtslagare från Torshälla plåt.

Handtagen är ergonomiskt utfor-

made och utbytbara för att passa både höger- och vänsterhänta. Även sågklingorna är utbytbara för trä-, gips-, laminat och andra material.

Årets Nordbygg är den största inomhusmässan någonsin i Skandinavien. I fyra hallar på totalt 7,5 hektar utställningsyta fanns 900 utställare, 150 fler än senast år 2008.

Den här gången kom drygt 59 000 besökare, vilket är nytt rekord för mässan.

Maskinmässan i Göteborg är betydligt mindre, 2009 kom cirka 10 000 besökare.

Bland de många nyheterna på Nordbygg fanns tyska

Festools nya sticksåg. Finns med flera glidsulor, här med vinklad sula för sågning i 45 graders vinkel. Stark nog för att också hacka sig in i virket – varken stämjärn eller borrh behövs för att göra hål i en tvåtumsplanka.

KENNETH PETTERSON

Festools nya sticksåg.

Plåtslagaren Claes Pettersson gillade Bachos nya såg med ergonomiskt utformat handtag.

RIKTA FÖNSTRET MED LUFTKUDDAR

■ De uppblåsbara kuddarna kommer från Berner Montage- teknik lyfter 200 kilo styck och ersätter kilar vid montering av fönster och dörrar.

SKRUV MED TVÅDELAD GÄNGA

■ Från Gunnebo kommer en ny konstruktionsskruv som ersätter byggbeslag vid stombyggen och annat grovsnickeri. Skruven har tvådelad gänga och är självgängande som en trallskruv. Spån stannar kvar mellan gängorna i stället för att pressas upp till ytan, därför krävs mindre vridkraft än för en motsvarande skruv med hel gänga.

Energisamordnare

Nytt yrke, ny utbildning

2-årig yrkeshögskoleutbildning, 400 YH-poäng

Efter avslutad utbildning arbetar du med fastigheters energieffektivisering:

- i byggskedet • vid ombyggnation • under drift

Mer information se www.campus.varnamo.se, tel 0370-37 71 24

Här märks ingen byggkris

EN BRA BYGGMÄSSA KÄNNS i hela kroppen.

Går man omkring en hel dag på en yta som motsvarar flera fotbollsplaner så är det inte konstigt om man blir lite stel i benen.

Så om omfattningen räknat i utställningsyta, antal utställare och antal besökare var temperaturmätare på tillståndet i byggbranschen så går vi mot ljusare tider.

Och det saknades inte utmaningar och tävlingsmoment. Snabbast med hammaren, snabbast med sågen eller snabbast med skruvdragaren, eller bara vinst i något lotteri.

Utställningsmontrarna var bemannade med inte mindre än 9 000 personer som gjorde sitt yttersta för att locka in just dig.

Gratisätarna hade också en del att hämta. Det låg en doft av hembakade bullar och nybryggt kaffe över såväl maskinnyheter som nya aluminiumstegar. Korv med bröd, chips, godisskålar

» Där om någonstans krävs gott om tid och bra skor – och gärna en sparkcykel.

fanns i snart sagt varje monter, och en och annan gratis-pilsner bidrog till feststämningen.

NÄR MAN FÅTT NOG AV ROCK 'N' ROLL och tjutande byggmaskiner var det nästan en religiös upplevelse att dra sig tillbaka till den minsta utställningshallen, Victoriahallen.

Kontrasten var slående. Det var tyst och stilla som ett japanskt spa, med porlande vatten och en doft av nyhuvat virke och glest med besökare.

Här fick arkitekter, projektörer och andra golfspelare – skålen med golfpeggar var större än den med godis – se nya byggmaterial och kunde fördjupa sig i en utställning om lådformade funkishus ritade av de så kallade Bauhaus-arkitekterna på 1920-talet. Nästan som på ett konstmuseum. Det var ett bra ställe att hämta kraft och fundera på hur det kan kännas i benen efter en dag på Bauma, världens största byggmässa som pågår i München i slutet av april. På en yta om hela 55 hektar väntas en halv miljon besökare under fem dagar.

Där om någonstans krävs gott om tid och bra skor – och gärna en sparkcykel. Vi lovar att återkomma med en rapport därifrån längre fram.

**KENNETH
PETTERSON**

Tipsa mig!

08-728 49 70

k.p@byggnadsarbetaren.se

Grejer&grepp på nätet:

www.byggnadsarbetaren.se

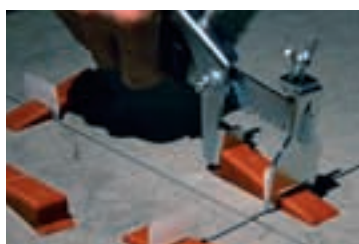
DEN SKA FÅ TYST PÅ KNÄPPANDE VATTENRÖR

■ Från Purus i skånska Sjöbo kommer en ny rörklammer som tystar knäppande vattenledningsrör. Klammern är flexibel så att röret tillåts att röra på sig vid temperaturväxlingar.

BOTTENVENTIL MED INBYGGT VATTENLÅS

■ En ny bottenventil med inbyggt vattenlås sparar utrymme under badrumsmöblen, den ersätter skrymmande vattenlås. Ventilen har ett membran som släpper genom iavloppsvatten men hindrar att avloppslukt tränger upp. Kommer från Purus.

RÄTT NIVÅ MED NY DISTANS

■ En ny nivådistans hindrar fogsprång vid platsättning. Distansen lyfter plattorna och fixerar dem med exakt samma avstånd från golv eller vägg. Distansen placeras under plattan varpå plattan hissas genom att en kil pressas in i hålet med hjälp av en specialtång. Marknadsförs av KGC.

ÖKAD KOMFORT BÅDE UTE OCH INNE.

Fristads hantverksbyxa i WINDSTOPPER®-material håller dig varm utomhus och bibehåller skön komfort inomhus. Materialet stoppar vindens kyla och låter dessutom svett och fukt passera ut.

Även vid hög fysisk aktivitet kan du utan problem känna dig bekväm. Självljart har byxan alla praktiska fickor och smarta funktioner som du behöver.

Allt för att underlätta din arbetsdag.

FRISTADS

Fristads WINDSTOPPER®-midjebyxa GWS-226

©2004 W. L. Gore & Associates (USA) Inc. WINDSTOPPER® and GORE are trademarks of W. L. Gore & Associates. FRISTADS is a brand name of Fristads AB. 34330

gore-workwear.com

Mer info om Fristads WINDSTOPPER®-produkter hittar du på www.fristads.se

... MEN SEN DÅ?

Reportern kommer. Reportern går. Men människoödet består. Här berättar vi vad som hänt personerna i våra reportage efter det att historierna om dem lämnade tryckpressarna.

VEM: Alberto Soldevilla, rörmokare, nr 1, januari 2010.
DÅ: Nyfiken globetrotter med siktet inställt på Sydafrika.

■ När Byggnadsarbetaren sist träffade Alberto Soldevilla planerade han en resa till Sydafrika där han skulle vara med och bygga en folkhögskola i Byggnads regi.

Han såg fram emot att lära sig mer om relationerna mellan svarta och vita och om fackligt arbete i Sydafrika.

När vi ringer upp Alberto står han på bygget i 33 graders värme. Skönt, tycker Alberto som berättar om nära 45 graders värme när han kom ner. Mötet med det lokala facket blev inte vad Alberto hoppades på.

– Det är politiskt ganska tumultartat här nere. Motsättningar mellan olika sidor har gjort att vi bara har kunnat ha kontakter med facket på förbunds nivå. Några lokala representanter har vi inte fått träffa. Tanken var att de skulle få komma och besöka bygget, men det blir nog inte så.

I skrivandets stund är det en vecka kvar till Albertos hemresa. Just nu har han inga nya resplaner.

– Nej, min dotter tar studenten i vår. Då har jag blivit tillsagd att stanna hemma.

EMMA ENESTRÖM

VEM: Thomas Fagberg, snickare, nr 7, maj 2009.
DÅ: Arbetslös sedan oktober 2008. Sökte flera jobb även utanför byggbranschen utan resultat.

■ Under våren 2009 kopplade Thomas Fagberg bort tankarna genom att fixa på sitt landställe. Men han var stressad över sin situation och sökte jobb inte bara som snickare utan även som väktare och asfaltläggare. Ingenstans fick han napp.

Nu nästan ett år senare har det löst sig för Thomas. Sedan en månad tillbaka har han fast jobb hos en liten byggfirma med sex anställda.

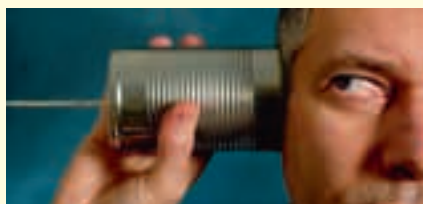
– Det var en kille som jag jobbade ihop med för femton år sedan som fick syn på mig bland de arbetssökande på

arbetsförmedlingen när hans företag sökte folk. Han hörde av sig och två dagar senare kunde jag börja.

Thomas är jättenöjd med det nya jobbet. Innan det dök upp var han rejält stressad över ekonomin eftersom a-kassedagarna var slut. Tiden som arbetslös var tuff, men nu tror Thomas på ljusare tider på arbetsmarknaden.

– Förut var företagen rädda och sa upp folk men nu vet jag flera som återanställer, berättar han.

EMMA ENESTRÖM

Kommunikation

Bra och smidig kommunikation är viktigt både för en säker arbetsmiljö och ett effektivt arbete, EARfoon Sound för effektiv kommunikation.

UMEC
EARfoon
Hörselskydd du hör med

Tel: 08-96 19 00
info@earfoon.se
www.earfoon.se

Hörselskador kan förebyggas – aldrig botas!

- Extremt bekväma tack vare den personliga utformningen (vi gör ett avtryck av hörselgången)
- Garanterat inga obehag av värme eller tryck
- Filter som gör att man hör tal, men dämpar buller
- Hygieniska, tack vare medföljande rengöringsset
- EARfoon Sound kan kopplas till telefon eller radio
- Lång livslängd, allergibehandlade och CE-märkta
- Återförsäljare finns över hela landet
- Små och nästan osynliga eller färgade och synliga.

Se våra nyheter på Maskinexpo
Barkarby flygfält 27-29 maj.
Du kan beställa fribiljett
på vår hemsida.
Vi syns i monter A32.

En docka faller från tio meter, ett led i att visa konsekvenserna av fallolyckor under Skanska Safety Week, på Bromma center i Stockholm. Alla bilder är från dessa övningar.

När olyckan slår till

En artikel om livräddning planerade vi långt innan de tragiska dödsolyckorna i mars. Aldrig hade vi trott att den skulle bli så skrämmande aktuell. Här kan du läsa om vad du kan göra om katastrofen slår till. **TEXT OCH FOTO:** MARGITE FRANSSON

Många är rädda för att gripa in efter en livshotande olycka.

– Det är alltid bättre att göra något än ingenting alls, säger Thomas Hermansson, instruktör på Första hjälpen konsulten AB, som håller kurser för byggnadsarbetare i första hjälpen och hjärt-lungräddning.

Minuterna efter en olycka är ofta de viktigaste. Du kan göra mycket innan ambulansen kommer, som att få i gång andning eller hejda en blödning. Det kan rädda en kollegas liv, eller minska risken för skador.

Och du kan ingripa även om du inte har någon utbildning alls. Det handlar om att använda sunt förnuft och göra så gott man kan i stunden. Men naturligtvis är det allra bästa att ha utbildning. Att ha tränat på handgreppen ger en större säkerhet.

– Egentligen borde alla på ett bygge ha första hjälpen-utbildning. Risken för skador är stor på bygget och man vinner så mycket på att veta precis vad man ska göra och kunna prioritera rätt, säger Thomas Hermansson.

– En byggnadsarbetare som precis gått kursen kan vara väl så bra som sjukvårdspersonal som inte gjort någon akutinsats på länge. ●

KÄLLOR: Thomas Hermansson, narkos-sjuksköterska och instruktör hos Första Hjälpen Konsulten AB. Catharina Egnell, utbildnings- och kvalitetsansvarig på samma företag. Hon är narkossköterska och vårdlärare.

SÅ KAN DU RÄDDA LIVET PÅ DIN ARBETSKAMRAT

■ Grunden för prioritering vid akutingripan- den är LABC. L står för räddning i livsfarligt läge, A för att se till att andningen fungerar, B för att stoppa blödning och C för att mot-

verka chock. Stanna alltid hos en skadad per- son och kontrollera tillståndet fortlöpande, tills du får avlösning. Var beredd på bakslag, på att till exempel andningen kan avta eller

komplikationer tillståta, så att du får börja om med livräddningen. Det är viktigt att de som tagit hand om den skadade får en chans att prata efteråt.

LIVSFARLIGT LÄGE

■ Grundregeln är att inte flytta en person som fallit, men är läget livshotande, om det till exempel finns risk för ras, har nöden ingen lag. Då måste kollegan bort fort. Försäkra dig först om din egen säkerhet och hjälp sedan arbets- kamraten bort så fort det går. Ju fler ni är som kan lyfta, desto bättre. Om det går håll nacke och ryggrad så raka som möjligt.

Finns ett akut hot mot den skadade, som ett ras, måste kollegan bort fort.

ANDNING

■ Kontrollera att personen andas genom att se, lyssna och känna. När en person blir medvetslös kan tungan att falla bakåt i halsen och hindra andning. Sätt ena handen på hjässan och två fingrar på hakspetsen och lyft kä- ken uppåt. Ett andningsuppehåll på 3-5 minuter ger obotliga skador på hjärnan och därför måste syre- tillförseln säkras fort.

Om personen inte andas:

- Kontrollera först om hjärtat slår genom att känna på halspuls- ådern.
- Om personen inte har någon puls, alltså hjärtsstillestånd: sätt handen mitt på bröstkorgen och tryck 30 gånger, fyra till fem centimeter djupt, i en takt av cirka 100 tryck per minut. Gör därefter två inblåsningar enligt mun mot mun-metoden. Upprepa tills du får avlösning.
- Om personens hjärta slår men andningen inte fungerar: gör mun mot mun metoden i en takt av 15 inblåsningar per minut. Om perso- nen andas men är medvetslös:
- Lägga personen i stabilt sidoläge. (se bild), vilket frigör luftvä- garna. Sidoläget gör också att den skadade kan kräkas, utan risk för kvävning.

BLÖDNING

■ Stoppa all synlig blödning. Lägg den skadade armen eller benet i högläge, det vill säga ovanför hjärthöjd. (se bilden) Håll ett tryck tills det slutar blöda eller lägg ett tryckförband.

■ Efter ett fall kan den skadade ha svåra blödningar på insidan utan att det syns. Men det kan bara kirurgerna göra något åt. En person på 70 kilo har cirka fem liter blod i kroppen. En förlust av en liter blod kan bli livshotande. Symtomen på inre blödningar är blekhet, kallsvett, snabb puls och andning.

Håll ett tryck eller lägg ett tryck- förband tills det slutar blöda.

CHOCK

■ Fysisk chock, cirkulationssvikt, gör att blodtrycket sjunker, krop- pens celler får för lite syre och tillståndet blir snabbt mycket all- varligt. Orsaken till detta kan vara en blödning, stora vätskeförluster, med mera. Några symtom är att man blir blek, kallsvettig och får en snabb svag puls.

■ Lägga benen i högläge. På det sättet förser kroppen de viktigaste delarna som hjärta, lungor och hjärna, med blod. Detta tillstånd, liksom psykisk chock gör att man förlorar värme.

■ Hjälpa till med vila, värme, var- samhet och vänlighet. Ett lugnt omhändertagande är viktigt. Ge inte vätska. Kroppen kan inte ta hand om den och skulle en opera- tion behövas, måste magen först tömmas.

Värme och ett lugnt omhänder- tagande är viktigt vid chock.

Sluta isolera!

Överlåt det till oss
– vi gör det effektivare.

Vi har genomfört tusentals isoleringsentreprenader. Det är därför vi kan erbjuda oss att ta totalansvar för isoleringsarbetet i dina byggprojekt – det vi kallar klimatskärm-entreprenad.

Som en enkel lösning för dig tar vi helhetsansvar för arbetet med fastighetens klimatskärm genom isolering av väggar, golv och tak av olika konstruktion och med behovsoptimerad teknik. Läs mer på www.slutaisolera.nu eller kontakta oss direkt.

FEAB Isolerproffs AB • Tel 08-94 04 05, 040-94 35 00 • www.feab.se

FEAB Isolerproffs AB ingår i Klimatskärm Sverige AB. "Sveriges ledande och mest erfarna isoleringsentreprenörer."

Glamrocken lever!

CRASHDIET OM NYA PLATTAN, DAVE LEPARDS DÖD OCH GENRENS FRAMTID

Det fanns en tid då glamrockare i Sverige var tvungna att smyga med sin musiksmak. Sen kom Crashdiet. I dagarna släpper bandet sitt tredje album.

TEXT: JOHAN SJÖHOLM FOTO: GUSTAF SANDHOLM ANDERSON

ATT VARA GLAMROCKARE i Sverige är inte alltid så värst glammigt.

– Det går runt ekonomiskt, men det är för att vi bara äter typ knäckebröd, säger Eric Young, trummis i Crashdiet.

Vi sitter i ett fikarum utanför bandets replokal i Stockholmsförorten Hagsätra. Den fönsterlösa lokalen ligger två trappor under jord i en industribyggnad som påminner om tortyrskräckfilmer som "Hostel" och "Saw". Här finns, förutom en soffa, endast en kaffemasin som tar en evighet på sig att fylla en plastmugg.

– 2002 fixade Universal den här lokalen, tryckte in oss och betalade ett års hyra. Sedan dess har vi varit här, berättar Eric.

Just nu spenderar Crashdiet runt 20 timmar i veckan i sin källare med att repa inför kommande turné.

Crashdiet bildades 2001 och har blåst liv i en hårdrocksgenre som varit i det närmaste dödförklarad. För 10–15 år sedan fanns ingenting tontigare än hårdrockande snubbar som såg ut som brudar.

– När vi kom var hårdrocken rätt trist. Band som Limp Bizkit snodde alla tjejerna, säger Eric Young.

Alla fyra medlemmarna är för unga för att ha upplevt den stora glam- och sleazemetal-boomen under 1980-talet. När Mötley Crüe släppte sin stora klassiker "Shout at the Devil" var Eric Young inte ens född.

– Jag minns när jag såg Mötley på video. Det var det tuffaste jag sett. Fan vad synd att den här perioden redan har varit, tänkte jag.

Och Eric var inte ensam.

I början av 2000-talet träffade han David Hellman som var helt besatt av 1980-talet och Guns N' Roses

i synnerhet. Hellman kallade sig Dave Leopard och sjöng i bandet Crashdiet. Snart var Eric också medlem och 2005 kom plattan "Rest in Sleaze". Bandet fick en hit med låten "Riot in Everyone" och syntes även i en uppmärksam reklamfilm för ett telefoniföretag.

Under den här perioden hade boken "The Dirt", som beskriver Mötley Crües hela karriär, gjort att en ny generation fått upp ögonen för sleazegenren.

Livet såg ljust ut för Crashdiet.

2006 kunde allt ha tagit slut.

I JANUARI HITTADES DAVE LEOPARD DÖD i sin lägenhet. Själv mord. Tragedin fick stor uppmärksamhet i kvällstidningarna. De övriga tre medlemmarna, Eric, Peter London och Martin Sweet, beslutade trots allt att fortsätta spela.

– Det kändes som att det här var så stort och kunde bli så bra, att det hade varit slöseri att bara sluta, säger Peter London.

Bandet får leva med att fans och journalister ställer frågor om David Hellman.

– Samtidigt tycker vi det är viktigt att prata om David, att föra hans budskap vidare, säger Martin Sweet.

– Han var en sleazeprofet, säger Peter London.

På nya plattan "Generation Wild" sjunger Simon Cruz, en 24-årig utbildad elektriker med en röst som för tankarna till Sebastian Bach, Skid Rows frontman på 80-talet. Simon tror att sleazerocken går en ljus framtid till mötes:

– Det händer på olika ställen hela tiden. Jag var i Paris i helgen. Där fanns det jättemånga härligt glambubblande klubbar.

10 MILSTOLPAR I GLAM/SLEAZE-METALHISTORIEN

■ **1979:** Michael Monroe bildar det finska bandet Hanoi Rocks. Deras glammiga image kontrasterar mot tidens musikaliska huvudfåra, punken. Bandet ska bilda skola för giganter som Mötley Crüe, Guns N'Roses och Skid Row.

■ **1981:** Mötley Crüe släpper skivan "Too Fast for Love", som 1983 följs upp med "Shout at the Devil", av många betraktad som deras bästa någonsin.

■ **1984:** Hanoi Rocks trummis Razzle dör i en bilolycka i Los Angeles. Vid ratten sitter en berusad Vince Neil, Mötley Crües frontman. Han döms till en månads fängelse.

■ **1987:** Guns N' Roses släpper "Appetite for Destruction", historiens viktigaste sleazeplatta. Den amerikanska hårdrocksscenen översvämmas av sleaze- och glamband.

■ **1991:** 17 september släpper Guns N' Roses "Use your Illusion" och är nu förmodligen planetens största rockband. En vecka senare släpper Nirvana "Nevermind", genombrottet för grungevågen och början till slutet för glammig heavy metal.

Crashdiet (fr v): Eric Young, trummor; Peter London, bas; Martin Sweet, gitarr; Simon Cruz, sång.

■ **1993:** Ett av de största sleazebanden, brittiska the Quireboys, väljer att lägga av efter bara två släppta plattor. Orsak: Grungen har på kort tid gjort deras musik omodern.

■ **1996** Slash lämnar officiellt Guns N' Roses och sleazerocken går in i en djup dvala där alla går och väntar på Axl Roses evighetsprojekt "Chinese Democracy". Förutom i Sverige där banden Hellacopters och Backyard Babies sleazar på inför en hängiven publik.

■ **2002** Musikjournalisten Neil Strauss ger ut boken "The Dirt" – historien om Mötley Crüe. Grungen är sedan länge död och boken bidrar till att glammig heavy metal får en helt ny, ung publik.

■ **2004** Svenska Crashdiet, inspirerade av bland annat "The Dirt", blåser nytt liv i genren, med plattan "Rest in Sleaze". De får snart sällskap av bandet Vains of Jenna som når viss framgång i USA.

■ **2006** Dave Lepard, frontman i Crashdiet tar livet av sig, men bandet bestämmer sig för att fortsätta spela.

Emil Pettersson i Gotländska Tingstade där han som 15-åring började skriva.

PRIVAT

SAGT & HÖRT

"Haha, man kan säga att det blev som ett incestuöst förhållande i turnébussen, alltså, det var så mycket kärlek."

ADDE FRÅN
HARDCORE
SUPERSTAR
OM EN GEMENSAM
TURNÉ MED
CRASHDIET

29 april–
2 majspelas
LG Hockey
Games i
Globen i Stock-
holm. Sverige,
Ryssland, Fin-
land och Tjeckien
deltar. Sve-
rige inleder mot
Tjeckien.

"Conellys förmåga att skapa två så olika huvudpersoner är ett bevis på hans skicklighet."

DEN AMERIKANSKA
HEMSIDAN
ONYX REVIEWS
OM "GATANS
LAG"

MUSIK

Generation wild

CRASHDIET

SLEAZEMETAL

Det som till ytan verkar kopierande och daterat kan ibland visa sig vara oerhört äkta. Den

känslan får man när man lyssnar på Crashdiets tredje platta. Den innehåller förvisso inte mycket som inte Skid Row eller Mötley redan gjort, men bandet lirar med en sådan energi och kärlek till sin pryl att man rycks med i alla fall. När sen ett spår som "So Alive" rullar ut genom högtalarna känns det obegripligt och en smula löjligt att sleazemetal dödförklarades i början av 1990-talet.

JS

BÖCKER

Gatans Lag

MICHAEL CONNELLY

THRILLER Rättegångsthiller där två Connelly-hjältar, advokaten Mickey Haller och polisen Harry Bosch, möts för första gången. Haller ska försvara en mordåklagad Hollywoodhöjdare inom filmbranschen samtidigt som Harry Bosch utreder ett mord på Hallers advokatkompis Jerry Vincent. Målen flätas in i varandra och det hela slutar mycket våldsamt. Låter en smula klyschigt, men faktum är att när författaren väl kommer i gång bjuder han på den ena spännande överraskningen efter den andra.

JS

Möt byggpoeten

Varför känner du att du behöver skriva dikter?

– Det är en ventil för hjärnan. Man tömmer tankarna för att få plats med nya.

Har du alltid haft det behovet?

– Jag har skrivit så länge jag kan minnas. Dikterna i min samling sträcker sig från 15 års ålder fram till 25.

Vari från kommer dina dikter?

– Saker jag ser, hör upplever. Musik, filmer. En kort sekvens av en film kan bli till en dikt.

Vad har bygget för plats i ditt skrivande?

– Alltså, jag har ju kommit på en massa dikter när jag har gått och arbetat. Men jag har inga dikter som handlar om bygget.

Ändå kallas du Byggpoeten.

MITT NAMN: Emil Pettersson.

MITT YRKE: Markarbetare.

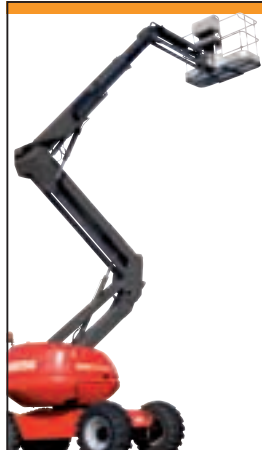
MIN GREJ: Skriver poesi. Har gett ut diktsamlingen "Light, dark, dream and reality".

– Det där kommer från mina kompisar. De började kalla mig detta. Sen har tidningarna på Gotland, där jag kommer ifrån, tagit fasta på det när de skriver om mig. Men jag tycker det är kul. Jag döpte om min blogg efter det.

Har du någon ny samling på gång?

– Ja, jag har cirka 250 dikter som jag skrivit det senaste året.

JOHAN SJÖHOLM

SÄLJARE

Huvuduppgiften för dig blir att besöka byggarbetsplatser i Stockholmsområdet och ansvara för och utveckla verksamheten för uthyrning av företagets produkter.

Du har erfarenhet från byggarbetsplatser som byggnadsarbetare/montör, alternativt är du redan säljare som normalt besöker dessa områden.

Vi erbjuder ett fritt, men resultatnriktat försäljningsarbete med både ansvar och utrymme för egna initiativ. Du rapporterar direkt till försäljningschefen. Körkort är ett krav. Möjlighet till tjänstebil finns.

Du som söker är driven, självgående och lägger ett stort engagemang i ditt arbete. Stockholmskontoret finns i Bromma.

LIPAC

PROFFS PÅ LIFTAR | www.lipac.se

Lipac Liftar är ett innovativt uthyrningsföretag som fokuserar på effektivitet, kundnytta samt säkra och miljövänliga arbetsmiljöer. Uthyrningsparken består av ca 750 liftrar, teleskoplastare och kranar. Verksamheten bedrivs i Stockholm, Borlänge, Gävle, Norrköping och Jönköping. Lipac omsätter 65 mkr och har 19 anställda. Sedan 2005 körs företagets samtliga liftrar enbart på det miljövänliga drivmedlet EcoPar. Lipac har av Dagens Industri utsetts till ett Gazell-företag, bland Sveriges snabbast växande företag.

I denna rekrytering samarbetar Lipac med Janesköld Senior Consulting AB, www.jscab.se
Frågor om tjänsten besvaras av Lars Janesköld, 08-514 834 00. Välkommen att skicka din ansökan senast 2010-05-07 till lars.janeskold@jscab.se

INBLICK information från ditt fackförbund

NR 5 REDAKTÖR: HUMLA EINARSDÓTTIR ADRESS: BYGGNADS, 106 32 STOCKHOLM
E-POST HUMLA.EINARSDOTTIR@BYGGNADS.SE TEL: 08-728 48 34 WWW.BYGGNADS.SE

Första maj, välkommen!

Vi manifesterar för trygghet och ordning på arbetsmarknaden

Hur Första maj började

Första Maj som räknas som Arbetarrörelsens dag har firats i Sverige sedan 1890, till minne av Haymarket-demonstrationen 1886. Det var då strejkande arbetare demonstrerade för åtta timmars arbetsdag på torget Haymarket i Chicago.

21 arbetare dog

Tvåhundra poliser ingrep för att upplösa demonstrationen, när någon plötsligt kastade en bomb från en sidogata. I det kaos som följde började polisen och några arbetare beskjuta varandra vilket resulterade i att sju poliser och 21 arbetare dog.

Sedan dess har större delar av världen firat arbetarrörelsens dag genom att uppmärksamma orättvisor och demonstrera för

dagsaktuella samhällsfrågor.

Årets Första Maj firande blir den 120:e i raden.

Årets Första maj-firande

I höst den 19 september är det val och det avgör vilken riktning Sverige ska ta.

Det betyder att det finns alla skäl i världen till att ställa upp på Första maj genom att manifestera för trygga anställningar och ordning och reda på arbetsmarknaden med starka kollektivavtal.

En modell att bevara

Jobben och bevarandet av den svenska modellen och kollektivavtalen är en mycket viktig fråga. Fler jobb på en trygg och säker arbetsmarknad med anständiga löner utan lönedumping, ger en stark ekonomi och

MANIFESTATIONER & TAL

- Stockholm, Norra Bantorget, Mona Sahlin, 15.00.
- Sundbyberg, Sundbyberg, Mona Sahlin, 11.00.
- Göteborg, Götaplatsen, Wanja Lundby Wedin, 16.15.
- Norrköping, Laxholmstorget, Sven Erik Österberg, 12.45.
- Malmö, Folkets Park, Leif Pagrotsky, 15.00.
- Umeå, Rådhusstorget, Ibrahim Baylan, 13.00.

• I övrigt så kontakta din avdelning eller gå in på www.sap.se för mer information om manifestationer i just din stad.

regering i höst är risken stor att vi hamnar i en spiral med sämre löner, mindre pengar till skattesystemet, sämre välfärd och sämre ersättningsnivåer. Rätt som det är så snurrar den där spiralen runt av sig självt. Klyftorna mellan rika och fattiga kan komma att öka och den gemensamma välfärden riskerar att utarmas. Sannolikt betyder det att mycket gradvis kommer att förändras. Men vi är många som inte vill ha ett samhälle där vår egen trygghet ska bekostas av andras otrygghet.

Hjälp till - höj din röst

Nu gäller det att göra allt för att visa att vi ställer oss bakom rätten till starka och trygga kollektivavtal. Höj din röst på Första maj!

möjligheter att utveckla skolan och vården, samtidigt som det ökar människors möjligheter att styra över sina egna liv.

Med en fortsatt borgerlig

Många besökte Byggnads monter på Nordbyggmässan

Nordbyggmässan som ägde rum den 23-26 mars på Stockholmsmässan i Älvsjö hade drygt 59 000 besökare varav många hittade till Byggnads monter.

Byggnads monter var välbesökt. Speciellt uppskattad var snickartävlingen där man skulle slå i en fyrtumsspik på tre slag. Var man lärling så vann man en fin hammare från Hultafors. Var

Många besökare hittade till Byggnads monter under Nordbyggmässan.

man inte lärling vann man en keps eller en T-shirt.

Även bordet med tekniska lekar var uppskattat. Där kunde

man t ex bygga en bro, lägga Pythagoras sats eller bygga Brahmas torn. Många hade också frågor om försäkringar, löner

och medlemskap i Byggnads. Vi fick även en del nya medlemmar på mässan. Dessa hälsar vi speciellt välkomna!

MÖTEN & SÅNT

SVENSKA BYGGNADSRARBETAREFÖRBUNDET 117 61 STOCKHOLM
BESÖKSADRESS: LILJEHOLMSV. 28-32, STOCKHOLM TEL: 08-728 49 00

Avd 2, Byggnads Södra Skåne

Scheelegatan 27, Malmö
Tfn 040-669 78 00
Fax 040-97 46 30
sodrasokane@byggnads.se

Lundsektionen: sektionensmöte ons den 21 april kl. 18.00, Porfyrvägen 8, Lund. Avtalsinformation och planering inför 1:a maj. Vi bjuder på smörgåstårta, öl/läsk och kaffe. Alla medlemmar är välkomna!
Ystadsektionen: Samling kl. 10.00 inför 1 maj i Byggnads' lokal, Surbrunnsvägen 24. Kl. 11.00 åter vi en gemensam sillfrukost innan vi deltar i demonstrationståget. Byggnads S-förening bjuder sina medlemmar på frukosten.

Avd 3, Byggnads Sydost

Rådjursvägen 1, Växjö
Tfn 0470-75 35 30
Fax 0470-202 19
sydost@byggnads.se

Ronnebysektionen: medlemsmöte tors den 6 maj 2010 kl. 18.30 i Byggnads lokaler, Kungsgatan 2 i Ronneby. Tema: avtalsrörelsen 2010. Förtäring vid lämpligt tillfälle. Välkomna styrelsen.

Avd 9, Bygg 9:an Öst

Luntgatan 28, Norrköping
Tfn 011-19 04 20, fax 011-19 04 39 bygg9an@byggnads.se

Nyköpingsektionen: medlemsmöte mån den 19 april kl. 18.00. Plats: ABF hörnan. Vi bjuder på fika och en intressant föredragshållare.

Avd 11, Byggnads Mälardalen

Hemdalsvägen 1, Västerås
Tfn 021-17 87 00
Fax 021-41 04 13
malardalen@byggnads.se

Strängnässektionen: sektionensmöte ons den 28 april kl. 19.00 i

Arbetarrörelsens hus i Strängnäs. Välkommen.

Avd 10, Kalmar

Radarevägen 9, Kalmar
Tfn 0480-42 90 90, 0480-510 11
kalmar@byggnads.se

Emmabodasektionen: sektionensmöte tors den 22 april kl. 19.00, Folkets Hus, Emmaboda.

Färjestadensektionen: sektionensmöte mån den 19 april kl. 18.30 Södra Timber i Mönsterås (Saml. Hembageriet kl. 17.30).

Kalmarsektionen: sektionensmöte fre den 16 april kl. 18.30, Kalmartravet.

Nybrosektionen: sektionensmöte tis den 27 april kl. 18.30, Folkets Hus Nybro.

Torsåssektionen: sektionensmöte tors den 22 april kl. 19.00, Centrum biografen Torsås.

Oskarshamnsektionen: sektionensmöte ons den 28 april kl. 18.30, LO-lokalen Forum.

Multsfredsektionen: sektionensmöte mån 19 april kl. 18.30, genom sms.

Avd 12, Bygg 12:an

Olof Palmes Plats 1
413 04 Göteborg
Tfn 031-774 33 00
Fax 031-774 33 77
bygg12an@byggnads.se

Byggnads fackklubb i NCC: möte ons den 21 april kl. 17.00 på NCC:s kontor, Kromet, hörsalen kl. 17.00.

Avd 21, Bygg 21:an Jönköping

Fabriksgatan 9, Jönköping
Tfn 036-34 46 60
Fax 036-34 46 79
bygg21an@byggnads.se

Jönköpingsektionen: medlemsmöte ons den 21 april kl. 18.30 på avdelningskontoret. På

dagordningen: info om avtalsläget, fika och diskussioner.

Avd 23, Byggnads Norrbotten

Nygatan 3, Luleå
Tfn 0920-940 80 Fax 0920-948 79
norrbotten@byggnads.se

Luleåsektionen: medlemsmöte ons den 5 maj kl. 18.00. Plats: Byggnads exp. Nygatan 3 Luleå. Tema: avtalet.

Avd 25, Byggnads Uppland

Portalgatan 32, Uppsala
Tfn 018-19 45 00
Fax 018-19 45 01
uppland@byggnads.se

Uppsalasektionen: medlemsmöte tors den 22 april kl. 17.00, Byggnads kontor, Portalgatan 32 i Uppsala.

Tierpsektionen: medlemsmöte tis den 20 april kl. 19.00, Möbeln i Tierp.

Avd 27, Byggnads Hälsingland

Björnängsvägen 2, Söderhamn
Tfn 0270-733 50
Fax 0270-733 60
halsingland@byggnads.se

Hudiksvallsektionen: medlemsmöte tors den 22 april kl. 18.00 på Hälsinge Trav AB, Masbo 133 Hudiksvall. För vägbeskrivning ring avdelningsexp. Söderhamn 0270-73350. Välkomna.

Söderhamnsektionen: medlemsmöte tors den 6 maj kl. 18.30. Plats: Kulturens Hus Söderhamn. Medverkar gör Sven-Erik Lindestam.

Avd 29, Bygg 29:an Värmland

Posthornsgatan 8, Karlstad
Tfn 054-87 58 00
Fax 054-83 47 42

bygg29an@byggnads.se

Hagforssektionen: medlemsmöte tors 15 april kl. 17.00 i LO-lokalen.

Avd 30, Byggnads Dalarna

Wallingatan 15, Borlänge
Tfn 0243-678 75 Fax 0243-824 88
dalarna@byggnads.se

Rättviksektionen: sektionensmöte tors den 6 maj kl. 18.30, Rättviksparken.

Vansbrosektionen: sektionensmöte tors den 22 april kl. 18.00, Herrgården, Vansbro.

Avd 32, Byggnads Piteå-Skellefteå

Olof Palmes gata 2, Piteå
Tfn 0911-787 30
Fax 0911 787 39
pitea@byggnads.se

Älvsbysektionen: möte tis den 27 april kl. 19.00, Forum.

Avd 35, Byggnads Linköping

Majgatan 2, Linköping
Tfn 013-37 44 00
Fax 013-12 25 13
linkoping@byggnads.se

Vimmerbysektionen: sektionensmöte tis den 20 april kl. 18.30. Plats: sektionenslokaler Sevedegatan 4, Vimmerby.

Linköping- och Åtvidabergsektionerna: gemensamt medlemsmöte ons den 28 april kl. 17.00. Lokal: avdelningens lokaler Majgatan 2, Linköping.

Västerviksektionen: medlemsmöte tors den 15 april kl. 18.00. Lokal: Fogden, Folkets Hus.

Avd 38, Byggnads Jämtland-Härjedalen

Folkets Hus, Kronrikesvägen 93, Östersund
Tfn 063-664 94 00
Fax 063-664 94 12
jamtland-harjedalen@byggnads.se

Svenstaviksektionen: medlemsmöte tors den 29 april kl. 18.30, Hotell Sydjemten.

Vill du annonsera om möten eller andra aktiviteter?
Mejla: asa.kemkes@byggnads.se

Autogiro

Betalar du medlemsavgift via autogiro måste pengar finnas på ditt konto senast den 28 april.

A-kassan

Ersättning från A-kassan betalas ut den 15, 22, 29 april samt den 6 maj.

Flera tusen åhörare samlades på Sergels Torg den 17 mars.

FOTO: ANKI PISTONE

Stor kampvilja den 17 mars

Under parollen svenska kollektivavtal i Sverige talade Byggettans ordförande Johan Lindholm till fackanslutna åhörare på Sergels torg i Stockholm den 17 mars.

Johan Lindholm betonade särskilt Byggnads syn på bemanningsföretag. Just företags rätt att använda bemanningsföretag efter att de har sagt upp an-

ställda, är en svår nöt att knäcka i årets avtalsrörelse.

Ett avgörande år

– Människor är rädda idag, människor har inga alternativ, man ställs inför att bli erbjuden att gå från en anställning i sitt företag och att gå in i en anställning i ett bemanningsföretag och utföra samma arbetsuppgifter, men då till sämre villkor och sämre lön sa Johan Lindholm.

– 2010 är ett avgörande år, det är faktiskt ditt val här på plattan, det är våra val som gör skillnad i framtiden, avslutade Johan Lindholm sitt tal till de flera tusen åhörare som samlats på torget denna dag, där arbetsklädda byggnadsarbetare med varselvästar var ett lysande inslag.

Svår avtalsrörelse

Också Per Bardh, avtalssekreterare på LO, talade på Ser-

gels Torg. Han menade att årets avtalsrörelse är ovanligt svår.

– Jag tycker inte vi ska prata så mycket om stridsvilja, det är en väldigt stor uppslutning för att man måste lösa frågorna, det är väldigt tydligt. Om det visar sig att vi inte kan träffa avtal, både i rimlig tid och på en rimlig nivå och med de villkor som behövs, då får varje förbund fundera på vad man gör i det läget, menade Per Bardh.

Var med och stöd kampen mot prostatacancer – låt rakhyveln ligga!

Mustaschkampen är Cancerfondens årliga kampanj mot prostatacancer – Sveriges vanligaste cancerform.

Kampanjen pågår under maj och syftar till att öka medvetenheten om prostatacancer och samla in pengar till fortsatt forskning.

Byggnads samarbetar även

i år med Cancerfonden och hjälper bland annat till med kunskapsspridningen kring prostatacancer.

En central del i kampanjen är tävlingen på Mustaschkampens webbplats. Här handlar det om att samla in så mycket pengar som möjligt, gärna med mustasch på läppen. Vinnaren blir mustaschmästare 2010 och får ta emot ett stiltigt pris i tv.

Mer information om täv-

lingen och kampanjen kommer att finnas på webbplatsen under maj månad, men redan nu kan du läsa mer om prostatacancer och om Cancerfondens arbete på www.cancerfonden.se.

Visa ditt stöd i kampen mot prostatacancer genom att delta i tävlingen i maj!

SISTA ORDET

ETT NYTT BYGGAVTAL

NÄR KRÖNIKAN SKRIVS är det anandag påsk och vårt avtal skulle enligt alla planer ha varit klart och jag hade kommenterat innehållet i våra nya avtal. Men allt blir inte som det är tänkt. Under flera veckor har vi förhandlat. En stor del har handlat om de gemensamma krav vi beslutat om inom LO-förbunden. Det handlar om den allt viktigare frågan om att inte kränka den enskilde individens rätt till återanställning efter att ha sagts upp från sin anställning. Det som sker i allt större utsträckning är att företagen genom användandet av bemanningsföretag kringgår återanställningsrätten. Det är ett växande problem som allt fler drabbas av. I en nyligen gjord undersökning anser över 80 % att det är en mycket viktig fråga i årets avtalsrörelse.

EN MINST LIKA VIKTIG fråga är att de lägst avlönade ska få ett extra påslag i årets avtalsrörelse, något som vi alltid har kämpat för, nämligen solidarisk lönepolitik. För oss inom LO är frågan så viktig att vi på ett extra styrelsemöte den 1 april beslutade att vi ska stötta varandra hela vägen ut i kampen för rättvisa och jämställda löner.

Kvinnodominerade avtalsområden, som till exempel detaljhandelsavtalet inom Handels, möter en omedgörlig arbetsgivarfront som försöker förhindra fackets ansträngningar att komma till rätta med den strukturella diskrimine-

“Vi kommer att stötta varandra hela vägen ut i kampen för rättvisa och jämställda löner.”

ringen på arbetsmarknaden.

Kvinnodominerade avtalsområden och arbetsplatser ska närma sig lönenivån inom manligt dominerade avtalsområden och avtalsområden med ett lågt löneläge ska erhålla ett större löneutrymme än genomsnittet på arbetsmarknaden.

Företrädare för Svenskt Näringsliv försöker nu hävda att de avtal som industrin hittills har tecknat ska vara ett tak för alla andra när det gäller nivå och kostnad. Det skulle omöjliggöra en satsning på mer jämställda löner.

Så kommer det inte att bli. Vi kommer att stötta varandra hela vägen ut i kampen för rättvisa och jämställda löner. Till det sista avtalet är undertecknat.

UTÖVER LO:S GEMENSAMMA avtalskrav har Byggnads och Sveriges Byggindustrier förhandlat om ett nytt Byggavtal. En resa som började med att Byggnads avtalsråd den sista september 2008 beslutade att säga upp befintliga bygg- och anläggningsavtal för att presentera ett nytt Byggavtal. Resan har nu snart nått sitt mål.

Det nya Byggavtalet är ännu inte påskrivet, men det är färdigt för påskrift.

För oss inom Byggnads är det viktigt att det nya Byggavtalet innehåller förenklingar och förbättringar som gör att vi får ordning och reda. Det är bra för oss medlemmar och det är bra för arbetsgivarna. Alla tjänar på ett nytt förenklat Byggavtal.

DE VIKTIGASTE PUNKTERNA i det Byggavtal som för närvarande diskuteras är att alla tidigare löneformer blir kvar. Arbetstider och övertidsersättningar förtydligas och harmoniseras med varandra. Ackordslistorna moderniseras för de mindre yrkesgrupperna. Reglerna om ersättningar och arbetstid gällande underjordsarbete ska förenklas. Och kanske det mest betydande – arbetsgivarna lyckades inte få igenom sina krav med begränsningar av hur vi ska bedriva vårt fackliga arbete på byggarbetsplatserna.

Förhoppningsvis är det nya Byggavtalet klart när du läser detta och vad innehållet är kan du läsa om på Byggnads hemsida.

HANS TILLY
förbundsordförande

TELEFON 08-728 48 10
MOBIL 070-552 67 40
E-POST hans.tilly@byggnads.se

TILLY TYCKER TILL ...

... OM VINTERNS SNÖRÖJNING

I vinter har det blivit tydligt hur många fastighetsägare sätter ekonomin före livet. De åsidosätter skyddsutrustning och utbildad personal då de tar in oseriösa snöröjningsföretag för att tjäna en liten peng.

... OM VÅRTECKEN

Där jag bor kommer snart maskinerna sopa upp allt grus från trottoarer och vägar. Det är det bästa vårtecknet.

... OM SNURRIGA SIFFROR

Ena veckan går socialdemokraterna upp, andra veckan ner. Ena opinionsundersökningen säger att Sahlin är den folk helst vill äta middag med, den andra säger att Reinfeldt är populärast. Den enda opinionsundersökningen att lita på är den den 19 september.

Posttidning B

Postens returadress

Byggnadsarbetaren
106 32 Stockholm

Adressändring för medlem i Byggnads

Kontakta förbundets
lokala avdelning

Övriga adressändringar

EDB Kundtjänst
171 79 Solna

Tel: 010-588 48 08

Fax: 010-588 78 40

E-post: prenumeration@edb.com

KRÄV DAMM-
FRITT NU!

Förbättra din arbetsmiljö

Det har börjat damma ordentligt på våra byggarbetsplatser. Något som även Arbetsmiljöverket har konstaterat. Byggdammet är inte bara irriterande för ögon och luftvägar utan också ett problem för din hälsa på längre sikt. Lungsjukdomen stendammslunga (silikos) har nämligen åter börjat dyka upp som en olustig siffra i statistiken.

Och det har satt sina spår även hos oss. Idag har vi utvecklat dammreducerade produkter för nästan alla områden. Oavsett

om du ska handspackla, avjämna eller sätta plattor har vi reducerat dammet vid blandning upp till 90%.

Fördelarna med att använda dammreducerade produkter stannar inte bara vid din hälsa. Vinsten kan också räknas hem i timmar och minuter. Tiden du spar genom att slippa täcka in angränsande ytor och städa efteråt. Så vad väntar du på? Visst är det på tiden, att vi i byggbranschen tar vår hälsa på allvar?

Let's stick together | www.schonox.se

